

makrum

GRUPA MAKRUM S.A.

Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

31 grudnia 2011

OŚWIADCZENIA ZARZĄDU	3
WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE.....	4
WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	5
SKONSOLIDOWANY BILANS	30
ZYSK (STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ ZWYKŁĄ (PLN).....	33
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	34
SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	35
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	37
INFORMACJE DODATKOWE I NOTY OBJAŚNIAJĄCE	38
<i>Nota 1 – Segmenty operacyjne .....</i>	<i>38</i>
<i>Nota 2 – Połączenia jednostek.....</i>	<i>39</i>
<i>Nota 3 – Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych.....</i>	<i>40</i>
<i>Nota 4 – Wartość firmy.....</i>	<i>41</i>
<i>Nota 5 – Wartości niematerialne i prawne .....</i>	<i>42</i>
<i>Nota 6 – Rzeczowe aktywa trwałe .....</i>	<i>45</i>
<i>Nota 7 – Aktywa w leasingu .....</i>	<i>48</i>
<i>Nota 8 – Nieruchomości inwestycyjne.....</i>	<i>51</i>
<i>Nota 9 – Aktywa oraz zobowiązania finansowe.....</i>	<i>53</i>
<i>Nota 10 – Aktywa oraz rezerwa na podatek odroczony.....</i>	<i>64</i>
<i>Nota 11 – Zapasy.....</i>	<i>67</i>
<i>Nota 12 – Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....</i>	<i>67</i>
<i>Nota 13 – Środki pieniężne i ich ekwiwalenty .....</i>	<i>70</i>
<i>Nota 14 – Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana .....</i>	<i>70</i>
<i>Nota 15 – Kapitał własny .....</i>	<i>71</i>
<i>Nota 16 – Świadczenia pracownicze .....</i>	<i>75</i>
<i>Nota 17 – Pozostałe rezerwy .....</i>	<i>76</i>
<i>Nota 18 – Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania .....</i>	<i>77</i>
<i>Nota 19 – Rozliczenia międzyokresowe .....</i>	<i>78</i>
<i>Nota 20 – Umowy o usługę budowlaną .....</i>	<i>78</i>
<i>Nota 21 – Przychody i koszty operacyjne .....</i>	<i>79</i>
<i>Nota 22 – Przychody i koszty finansowe.....</i>	<i>80</i>
<i>Nota 23 – Podatek dochodowy .....</i>	<i>81</i>
<i>Nota 24 – Zysk na akcję i wypłacone dywidendy.....</i>	<i>82</i>
<i>Nota 25 – Przepływy pieniężne.....</i>	<i>83</i>
<i>Nota 26 – Transakcje z podmiotami powiązаныmi .....</i>	<i>85</i>
<i>Nota 27 – Aktywa oraz zobowiązania warunkowe .....</i>	<i>88</i>
<i>Nota 28 – Ryzyko dotyczące instrumentów finansowych.....</i>	<i>90</i>
<i>Nota 29 – Zarządzanie kapitałem.....</i>	<i>93</i>
<i>Nota 30 – Zdarzenia po dniu bilansowym .....</i>	<i>94</i>
<i>Nota 31 – Pozostałe informacje.....</i>	<i>95</i>
<i>Nota 32 – Zatwierdzenie do publikacji.....</i>	<i>98</i>

Oświadczenia Zarządu

Zarząd Spółki MAKRUM S.A. w składzie:

Prezes Zarządu – Rafał Jerzy,

Wiceprezes Zarządu – Sławomir Winiecki,

oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy roczne sprawozdanie finansowe oraz dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy Kapitałowej MAKRUM S.A., oraz że sprawozdanie z działalności zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć i sytuacji emitenta, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyk.

Zarząd Grupy Kapitałowej MAKRUM S.A., w składzie jak wyżej, oświadcza również, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego, został wybrany zgodnie z przepisami prawa i podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania tego sprawozdania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Wybrane skonsolidowane dane finansowe

Wybrane dane finansowe	w tys. złotych		w tys. euro	
	Okres od 01.01.2011 do 31.12.2011 roku	Okres od 01.01.2010 do 31.12.2010 roku	Okres od 01.01.2011 do 31.12.2011 roku	Okres od 01.01.2010 do 31.12.2010 roku
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	55 675	56 965	13 517	14 226
II. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	206	-27 254	50	-6 806
III. Zysk (strata) brutto	-3 562	-23 614	-865	-5 812
IV. Zysk (strata) netto	-2 034	-23 166	-494	-5 717
V. Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	-2 035	-23 170	-494	-5 717
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	5 863	1 789	1 423	447
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-3 229	-5 131	-784	-1 281
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-7 403	-4 309	-1 797	-1 076
IX. Przepływy pieniężne netto, razem	-4 769	-7 652	-1 158	-1 911
X. Aktywa, razem	116 790	126 201	26 442	32 097
XI. Zobowiązania długoterminowe	18 856	21 007	4 269	5 194
XII. Zobowiązania krótkoterminowe	29 658	34 818	6 715	9 063
XIII. Kapitał własny	68 276	70 376	15 458	17 840
XIV. Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	68 268	70 368	15 456	17 838
XV. Kapitał zakładowy	10 423	10 423	2 360	2 632
XVI. Liczba akcji (w szt.)	41 690 496	41 690 496	41 690 496	41 690 496
XVII. Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł./EUR)	-0,05	-0,56	-0,01	-0,14
XVIII. Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł./EUR)	-0,05	-0,56	-0,01	-0,14
XIX. Wartość księgową na jedną akcję (w zł./EUR)	1,64	1,68	0,37	0,43
XX. Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł./EUR)	1,64	1,68	0,37	0,43
XXI. Zadeklarowana lub wypłaconą dywidenda na jedną akcję (w zł./EUR)	-	-	-	-

Pozycje dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca. W odniesieniu do prezentowanych w sprawozdaniu okresów kurs ten wyniósł:

- 01 stycznia do 31 grudnia 2011: 1 euro = 4,1190
- 01 stycznia do 31 grudnia 2010: 1 euro = 4,0044

Pozycje bilansowe przeliczono wg średniego kursu ogłoszonego przez NBP, obowiązującego na dzień bilansowy. W odniesieniu do prezentowanych w sprawozdaniu dni bilansowych kurs ten wyniósł:

- 31 grudnia 2011: 1 euro = 4,4168
- 31 grudnia 2010: 1 euro = 3,9603

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

1. Dane Spółki:

Nazwa: MAKRUM Spółka Akcyjna

Siedziba: 85-676 Bydgoszcz, ul. Leśna 11-19

REGON: 090549380; NIP: 5540309005

2. Podstawowy przedmiot działalności:

Spółka dominująca:

- 24.51.Z Odlewnictwo żeliwa,
- 24.52.Z Odlewnictwo staliwa,
- 24.53.Z Odlewnictwo metali lekkich,
- 24.54.A Odlewnictwo miedzi i stopów miedzi,
- 24.54.B Odlewnictwo pozostałych metali nieżelaznych, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- 25.11.Z Produkcja konstrukcji metalowych i ich części,
- 25.29.Z Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych,
- 25.30.Z Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą,
- 25.61.Z Obróbka metali i nakładanie powłok na metale,
- 25.62.Z Obróbka mechaniczna elementów metalowych,
- 28.21.Z Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych,
- 28.22.Z Produkcja urządzeń dźwigowych i chwytaków,
- 28.92.Z Produkcja maszyn dla górnictwa i do wydobywania oraz budownictwa,
- 28.99.Z Produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- 30.11.Z Produkcja statków i konstrukcji pływających,
- 30.12.Z Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych,
- 33.11.Z Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych,
- 33.12.Z Naprawa i konserwacja maszyn,
- 33.15.Z Naprawa i konserwacja statków i łodzi,
- 33.20.Z Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia,
- 43.99.Z Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- 52.10.B Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów,
- 52.22.A Działalność usługowa wspomagająca transport morski,
- 52.24.B Przeladunek towarów w portach śródlądowych,
- 68.20.Z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi,

- 72.19.Z Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych,
- 69.20.Z. Działalność rachunkowo-księgowa, doradztwo podatkowe.

Spółka zależna (objęta konsolidacją) :

- 68.20.Z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi,
- 68.32.Z Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie,
- 68.10.Z Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek,
- 43.12.Z Przygotowanie terenu pod budowę,
- 41.10.Z Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków,
- 41.20.Z Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych,
- 2.10.B Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów,
- 81.10.Z Działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach,
- 81.21.Z Niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych,
- 81.22.Z Specjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych,
- 70.22.Z Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania.

3. Organ prowadzący rejestr (spółka dominująca):

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy (Polska), XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

Numer KRS: 0000033561

4. Czas trwania Spółki dominującej:

Czas trwania spółki jest nieograniczony.

5. Okres objęty sprawozdaniem finansowym:

Sprawozdanie finansowe zostało przygotowane za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku, natomiast dane porównywalne za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku.

Dane za okres bieżący oraz dane porównywalne podlegały badaniu przez biegłego rewidenta.

6. Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe sporządzono w tysiącach złotych polskich, która to waluta jest walutą funkcjonalną Grupy

7. Informacja na temat prezentacji poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego w euro

Podstawą prawną do prezentacji wybranych danych finansowych w walucie euro jest Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33 Poz. 259 § 89.1)

Pozycje dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca. W odniesieniu do prezentowanych w sprawozdaniu okresów kurs ten wyniósł :

- 01 stycznia do 31 grudnia 2011: 1 euro=4,1190
- 01 stycznia do 31 grudnia 2010: 1 euro=4,0044

Pozycje bilansowe przeliczono wg średniego kursu ogłoszonego przez NBP, obowiązującego na dzień bilansowy. W odniesieniu do prezentowanych w sprawozdaniu dni bilansowych kurs ten wyniósł :

- 31 grudnia 2011: 1 euro=4,4168
- 31 grudnia 2010: 1 euro=3,9603

8. Skład organów Spółki dominującej według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. :

Zarząd:

Rafał Jerzy – Prezes Zarządu
Sławomir Winiecki – Wiceprezes Zarządu

Rada Nadzorcza:

Wojciech Sobczak – Przewodniczący Rady Nadzorczej
Jerzy Nadarzewski – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Tomasz Filipiak – Sekretarz Rady Nadzorczej
Beata Jerzy – Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Kobryński – Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie organów Spółki dominującej w okresie od 01 stycznia 2011 roku do dnia publikacji niniejszego sprawozdania.

1. Zmiany w składzie Zarządu – skład Zarządu zmieniał się w sposób następujący:
  - 10 maja 2011 r. do Zarządu Makrum S.A. został powołany pan Sławomir Winiecki, któremu powierzono funkcję Wiceprezesa,
  - 02 sierpnia 2011 r. pan Wojciech Staszak złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka Zarządu MAKRUM S.A.
2. Skład Rady Nadzorczej zmienił się w taki sposób, że:
  - 20 kwietnia 2011 r. pan Sławomir Winiecki złożył rezygnację z pełnienia funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. oraz z członkostwa w tej Radzie,

- 20 kwietnia 2011 r. pan Jacek Masiota złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej MAKRUM S.A.,
- 20 kwietnia 2011 r. do Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. zostali powołani panowie: Grzegorz Hoppe, Krzysztof Kobryński, Wojciech Sobczak, Maciej Stradomski,
- 10 maja 2011 r. Rada Nadzorcza dokonała wyboru spośród swoich członków Przewodniczącego Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. w osobie pana Wojciecha Sobczaka
- 26 października 2011 r. pan Grzegorz Hoppe złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej MAKRUM S.A.
- 26 października 2011 r. NWZA MAKRUM S.A. odwołało z funkcji członka Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. pana Macieja Stradomskiego. Pan Maciej Stradomski pełnił w Radzie Nadzorczej MAKRUM S.A. funkcję Przewodniczącego Komitetu Audytu.
- następstwem odwołania pana Macieja Stradomskiego oraz rezygnacji pana Grzegorza Hoppe skład Rady Nadzorczej zmienił się do pięciu osób, a tym samym przestał istnieć trzyosobowy Komitet Audytu. Jego zadania wykonywane są przez wszystkich członków Rady Nadzorczej.

9. Informacje o grupie kapitałowej

W skład Grupy Kapitałowej MAKRUM S.A. wchodzi następujące Spółki:

- MAKRUM S.A. – jednostka dominująca z siedzibą w Bydgoszczy,
- DEVELOPMENT MAKRUM S.A. Spółka jawna – spółka zależna. Makrum S.A. uczestniczy w zysku spółki jawnej w 99,5%.
W dniu 17.01.2011 postanowieniem Sądu Spółka ta została przekształcona w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, której firma od tego dnia brzmi MAKRUM DEVELOPMENT Sp. z o.o.
W dniu 19.03.2012 r. została podpisana umowa sprzedaży udziałów w Spółce z o.o. MAKRUM S.A. zakupiła udziały posiadane przez BBB25 Sp. z o.o w kapitale zakładowym Makrum Development Sp. z o.o. Udziały w ilości 4 zostały zakupione za kwotę 30.000,00 zł. W wyniku tej transakcji MAKRUM S.A. jest w posiadaniu 100% udziałów w Makrum Development Sp. z o.o.
- HEILBRONN PRESSEN SERVICE GmbH (w skrócie: HPS) z siedzibą w Heilbronn w Niemczech – jednostka stowarzyszona. Makrum S.A. posiada 50% w kapitale zakładowym.
Spółka niekonsolidowana z uwagi na utratę kontroli spowodowaną postawieniem spółki w stan likwidacji.
- MAKRUM POMERANIA Spółka z o.o. – spółka zależna. Makrum S.A. posiada 100% udziałów.

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej MAKRUM S.A. zostały objęte:

Nazwa spółki zależnej	Siedziba	udział Grupy w zysku:	udział Grupy w kapitale:
		31.12.2011	31.12.2010
Makrum Development Sp. z o. o.	Bydgoszcz, Polska	99,97 %	99,50%
Makrum Pomerania Sp. z o.o.	Bydgoszcz Polska	100%	

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym przeprowadzono następujące transakcje, które miały wpływ na reorganizację Grupy Kapitałowej:

1. MAKRUM S.A. w dniu 20 kwietnia 2011 r. przed Notariuszem w Bydgoszczy podpisała akt założycielski spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Firma Spółki brzmi: MAKRUM Pomerania spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba Spółki jest Bydgoszcz. MAKRUM S.A. do utworzonej Spółki wniosła wkład pieniężny w wysokości 50.000,00 zł.

Szerszy opis wpływu przeprowadzonych transakcji na sytuację finansową oraz majątkową Grupy Kapitałowej został przedstawiony w nocie nr 2 dotyczącej przejęć jednostek gospodarczych oraz utraty kontroli w spółkach zależnych.

Czas trwania Spółki dominującej oraz wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jednostek objętych konsolidacją jest nieoznaczony.

10. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej spółki dominującej Makrum S.A. oraz spółki zależnej Makrum Development Sp. z o.o. w dającej się przewidzieć przyszłości - nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności (patrz nota 9).

11. Korekty wynikające z opinii podmiotów uprawnionych do badania

W przedstawionym sprawozdaniu finansowym nie dokonano korekt wynikających z zastrzeżeń w opiniach podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych za lata ubiegłe, ponieważ opinie te nie zawierały zastrzeżeń.

12. Sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej MAKRUM S.A. zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2011 roku wraz z danymi porównywalnymi zgodnie z zasadami zawartymi w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości/Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej, zatwierdzonymi przez Unię Europejską, obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2011 roku.

13. Stosowane zasady rachunkowości

Na podstawie art. 45 Ustawy o rachunkowości oraz na podstawie uchwały Nr 1 z 23.08.2006 roku oraz Uchwały nr 6 z 08.12.2006 roku Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki MAKRUM S.A. począwszy od dnia dopuszczenia akcji Spółki dominującej do obrotu regulowanego, sprawozdania Spółki dominującej sporządzane są zgodnie z MSR/MSSF. W celu zapewnienia zgodności MSR/MSSF, na podstawie podanych uchwał sprawozdania jednostkowe Makrum S.A. za lata 2004, 2005 i 2006 zostały przekształcone i zaprezentowane w prospekcie emisyjnym Spółki dominującej wg MSR/MSSF. Dniem przejścia na MSR/MSSF jest 01 stycznia 2004 roku.

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę zostały przedstawione poniżej.

Prezentacja sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest zgodnie z MSR 1. Grupa Kapitałowa prezentuje odrębnie „Skonsolidowany rachunek zysków i strat”, który

zamieszczony jest bezpośrednio przed „Skonsolidowanym sprawozdaniem z całkowitych dochodów”.

„Skonsolidowany rachunek zysków i strat” prezentowany jest w wariacie kalkulacyjnym, natomiast „Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych” sporządzany jest metodą pośrednią.

W przypadku retrospektywnego wprowadzenia zmian zasad rachunkowości lub korekty błędów, Grupa prezentuje bilans sporządzony dodatkowo na początek okresu porównawczego.

Konsolidacja

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Spółki dominującej oraz sprawozdania finansowe spółek, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę tj. spółek zależnych, sporządzone na dzień 31 grudnia 2011 roku. Przez kontrolę rozumie się zdolność wpływania na politykę finansową i operacyjną spółki zależnej w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jej działalności.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, sporządza się na ten sam dzień bilansowy tj. na 31 grudnia. W przypadkach gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych spółek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez spółkę z zasadami stosowanymi przez Grupę Kapitałową.

Wyłączeniu z obowiązku konsolidacji mogą podlegać spółki, których sprawozdania finansowe są nieistotne z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej. Podstawowe dane finansowe spółek zależnych wyłączonych z konsolidacji na podstawie kryterium istotności zaprezentowano w nocie nr 3 dotyczącej inwestycji w jednostkach zależnych. Spółka zależna jest również wyłączona z konsolidacji, jeżeli została nabyta i jest posiadana wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży w bliskiej przyszłości. Inwestycje w spółkach zależnych zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży ujmuje się zgodnie z MSSF 5.

Spółki zależne obejmowane są konsolidacją metodą pełną.

Metoda konsolidacji pełnej polega na łączeniu sprawozdań finansowych Spółki dominującej oraz spółek zależnych poprzez zsumowanie, w pełnej wartości, poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów. W celu zaprezentowania Grupy Kapitałowej w taki sposób, jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą dokonuje się następujących wyłączeń:

- na moment nabycia kontroli wartość bilansowa inwestycji w spółkę zależną wyłączana jest z tą częścią kapitału własnego spółki zależnej, która odpowiada udziałowi Spółki dominującej i ujmowana jest wartość firmy lub zysk zgodnie z MSSF 3,
- określane są i prezentowane oddzielnie udziały mniejszości,
- salda rozliczeń między spółkami Grupy Kapitałowej i transakcje (przychody, koszty, dywidendy) wyłącza się w całości,
- wyłączeniu podlegają zyski i straty z tytułu transakcji zawieranych wewnątrz Grupy Kapitałowej, które są ujęte w wartości bilansowej aktywów takich jak zapasy i środki trwałe. Straty z tytułu transakcji wewnątrz Grupy analizowane są pod kątem utraty wartości aktywów z perspektywy Grupy,

- ujmuje się podatek odroczony z tytułu różnic przejściowych wynikających z wyłączenia zysków i strat osiągniętych na transakcjach zawartych wewnątrz Grupy Kapitałowej (zgodnie z MSR 12).

Udziały mniejszości wykazywane są w odrębnej pozycji kapitałów własnych i obejmują tę część aktywów netto spółek zależnych, które przypadają na podmioty inne niż spółki Grupy Kapitałowej.

Nadwyżka strat przypadających na akcjonariuszy mniejszościowych ponad wartość udziałów mniejszości, obciąża Spółkę dominującą. Zyski spółek zależnych, osiągnięte w okresach późniejszych, rozliczane są w pierwszej kolejności na Spółkę dominującą do momentu pokrycia strat uprzednio przejętych od mniejszości.

Transakcje z mniejszością, które nie skutkują utratą kontroli przez Spółkę dominującą, Grupa traktuje jako transakcje kapitałowe.

Sprzedż udziałów na rzecz akcjonariuszy mniejszościowych nie wpływa na rachunek zysków i strat. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży a wartością bilansową aktywów netto spółki zależnej, przypadających na udziały sprzedane mniejszości, ujmowana jest bezpośrednio w kapitale w pozycji wynik z lat ubiegłych.

Nabycie udziałów od mniejszości nie skutkuje powstaniem wartości firmy. Różnica pomiędzy ceną nabycia a wartością bilansową aktywów netto nabytych od mniejszości ujmowana jest bezpośrednio w kapitale w pozycji wynik z lat ubiegłych.

Połączenia jednostek gospodarczych

Transakcje połączenia jednostek gospodarczych, wchodzące w zakres MSSF 3, rozliczane są metodą nabycia.

Na dzień objęcia kontroli aktywa i pasywa jednostki przejmowanej są wyceniane według wartości godziwej oraz zgodnie z MSSF 3 zidentyfikowane są aktywa i zobowiązania, wraz z zobowiązaniami warunkowymi, bez względu na to czy były one ujawniane w sprawozdaniu finansowym przed przejęciem.

Nadwyżka ceny nabycia (koszt połączenia) ponad wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki jest ujmowana w aktywach skonsolidowanego bilansu jako wartość firmy. Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez przejmującego w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć. Po początkowym ujęciu wartość firmy zostaje wyceniona według ceny nabycia pomniejszonej o łączne odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku gdy cena nabycia (koszt połączenia) jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest niezwłocznie w rachunku zysków i strat. Grupa ujmuje zysk z przejęcia w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

W przypadku połączeń jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą, Grupa nie stosuje regulacji wynikających z MSSF 3, lecz rozlicza takie transakcje metodą łączenia udziałów w następujący sposób:

- aktywa i pasywa jednostki przejmowanej ujmowane są w wartości bilansowej. Za wartość bilansową uznaje się raczej tę wartość, która określona została pierwotnie przez podmiot kontrolujący, niż wartości wynikające z jednostkowego sprawozdania finansowego jednostki przejmowanej,

- wartości niematerialne oraz zobowiązania warunkowe ujmowane są na zasadach stosowanych przez jednostkę przed połączeniem, zgodnie z właściwymi MSSF,
- nie powstaje wartość firmy - różnica pomiędzy kosztem połączenia a nabytym udziałem aktywów netto jednostki kontrolowanej ujmowana jest bezpośrednio w kapitale, w pozycji wynik z lat ubiegłych,
- udziały mniejszości wyceniane są w proporcji do wartości bilansowej aktywów netto kontrolowanej jednostki,
- dokonywane jest przekształcenie danych porównawczych w taki sposób, jakby połączenie miało miejsce na początek okresu porównawczego. Jeżeli data powstania stosunku podporządkowania nad jednostką jest późniejsza niż początek okresu porównawczego, dane porównawcze prezentowane są od momentu, kiedy po raz pierwszy powstał stosunek podporządkowania.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Jednostki stowarzyszone to takie jednostki, nad którymi Spółka dominująca nie sprawuje kontroli, ale na które wywiera znaczący wpływ, uczestnicząc w ustalaniu polityki finansowej i operacyjnej.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane początkowo w cenie nabycia, a następnie wyceniane z zastosowaniem metody praw własności. Na moment powstania znaczącego wpływu ustalana jest wartość firmy zgodnie z zasadami wynikającymi z MSSF 3, opisanymi powyżej w punkcie dotyczącym połączenia jednostek gospodarczych. Wartość firmy ujmowana jest w wartości bilansowej inwestycji w jednostkach stowarzyszonych.

Wartość bilansowa inwestycji w jednostkach stowarzyszonych jest powiększana lub pomniejszana o:

- udział Spółki dominującej w zyskach lub stratach jednostki stowarzyszonej,
- udział Spółki dominującej w innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej, wynikających m.in. z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych oraz z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych. Kwoty te wykazuje się w korespondencji z odpowiednią pozycją „Skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów”,
- zyski i straty wynikające z transakcji pomiędzy Grupą a jednostką stowarzyszoną, które podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym do poziomu posiadanego udziału,
- otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez jednostkę stowarzyszoną, które obniżają wartość bilansową inwestycji.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek stowarzyszonych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, sporządza się na ten sam dzień bilansowy tj. na 31 grudnia.

Wartość firmy

Wartość firmy ujmowana jest jako nadwyżka ceny nabycia (kosztu połączenia) ponad wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania aktywów netto jednostki przejmowanej (patrz podpunkt dotyczący połączeń jednostek gospodarczych). Wartości firmy nie amortyzuje się, zamiast tego corocznie przeprowadzany jest test na utratę wartości zgodnie z MSR 36 (patrz podpunkt dotyczący utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych).

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmuje się, jeśli zostały spełnione następujące warunki:

- Grupa przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów,
- Grupa przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami w stopniu, w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec towarów, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje się nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione przez Grupę w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ujmuje się tylko wtedy, jeżeli uzyskanie korzyści ekonomicznych związanych z przeprowadzoną transakcją jest prawdopodobne.

Momentem sprzedaży usługi jest jej wykonanie i odbiór przez kontrahenta. Momentem sprzedaży wyrobów, towarów i materiałów jest ich przekazanie odbiorcy.

Grupa na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego ocenia zaawansowanie otwartych kontraktów, a wartość produkcji w toku lub wyrobów gotowych jest rozliczana metodą umów o budowę, zgodnie z MSR 11. Zasady ustalania stopnia zaawansowania realizacji kontraktu, uznawania przychodów oraz rozliczania kosztów zostały przedstawione w punkcie, dotyczącym kontraktów budowlanych.

Jeżeli rodzi się niepewność dotycząca ściągalności należnej kwoty już zaliczonej do przychodów, wówczas nieściągalną kwotę lub kwotę w odniesieniu, do której odzyskanie przestało być prawdopodobne, ujmuje się jako koszty, a nie jako korektę pierwotnie ujętej kwoty przychodów.

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, VAT i inne podatki związane ze sprzedażą (podatek akcyzowy).

Kwotę przychodów wynikających z transakcji określa się w drodze umowy. Jej wysokość ustala się według wartości godziwej zapłaty, uwzględniając kwoty rabatów handlowych.

Wartość godziwą zapłaty ustala się dyskontując wszystkie przyszłe wpływy w oparciu o kalkulacyjną stopę procentową. Różnicę między wartością godziwą i nominalną wartością zapłaty ujmuje się jako przychody z tytułu odsetek.

Sprzedaż towarów ujmowana jest w momencie dostarczenia towarów i przekazania prawa własności.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Kontrakty budowlane

Grupa MAKRUM S.A. realizuje zlecenia produkcyjne, których technologiczny czas realizacji z reguły nie przekracza 6 miesięcy. Zlecenia otwarte wycenia i prezentuje w

bilansie z zastosowaniem zasad obowiązujących dla ujmowania kontraktów długoterminowych, określonych w MSR 11.

Stopień zaawansowania mierzony jest jako proporcja kosztów poniesionych do całości szacowanych kosztów kontraktu, za wyjątkiem sytuacji, gdy taki sposób nie odzwierciedlałby faktycznego stopnia zaawansowania. Wszelkie zmiany w zakresie prac, rozszczenia oraz premie są rozpoznawane w stopniu, w jakim zostały one uzgodnione z klientem.

W przypadku, kiedy wartość kontraktu nie może być wiarygodnie oszacowana, przychody z tytułu tego kontraktu są rozpoznawane w stopniu, w jakim jest prawdopodobne, że koszty poniesione z tytułu kontraktu zostaną nimi pokryte.

Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem na leasingobiorcę.

Grupa zalicza umowę najmu dzierżawy do umowy leasingu finansowego, jeśli umowa spełnia razem lub osobno niżej wymienione warunki:

- leasingobiorca może wypowiedzieć umowę leasingową, straty leasingodawcy z tytułu tego wypowiedzenia ponosi leasingobiorca,
- leasingobiorca ma możliwość kontynuowania leasingu przez dodatkowy okres za opłatą, która jest znacznie niższa od opłat obowiązujących na rynku,
- aktywa mają na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z nich korzystać bez dokonywania większych modyfikacji,
- wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle, ile wynosi łączna wartość godziwa przedmiotu leasingu.

Klasyfikacji umów leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu.

Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny.

Grupa jako leasingobiorca

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Grupy i są wyceniane w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w bilansie w pozycji Inne zobowiązania finansowe. Płatności leasingowe dzieli się na część odsetkową oraz część kapitałową, tak, by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe są odnoszone do rachunku zysków i strat, chyba że można je przyporządkować do odpowiednich aktywów – wówczas są kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy dotyczącymi kosztów obsługi zadłużenia, przedstawionymi poniżej.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane zgodnie z zasadami stosowanymi dla amortyzacji własnych środków trwałych.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego są odnoszone w rachunek zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

Korzyści otrzymane i należne jako zachęta do zawarcia umowy leasingu operacyjnego odnoszone są w rachunek zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

Transakcje wyrażone w walutach obcych

Pozycje sprawozdania finansowego Grupy są wykazywane w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa (w „walucie funkcjonalnej”).

Sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych, które są walutą prezentacji i walutą funkcjonalną Grupy.

Pozycje pieniężne wykazane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej, wykazywane są na dzień bilansowy przy zastosowaniu kursu zamknięcia banku, z którego usług korzystają Spółki (kursu spot), przy czym pozycje pieniężne stanowią posiadane przez Spółkę waluty oraz należności i zobowiązania przypadające do otrzymania lub zapłaty w ustalonej lub możliwej do ustalenia liczbie jednostek.

Niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej, wykazywane są przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia przeprowadzenia transakcji.

Niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej wykazywane są przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w czasie ustalania wartości godziwej.

Dodatnie i ujemne różnice kursowe wynikające z rozliczania transakcji w walutach obcych oraz z przeliczenia aktywów i zobowiązań pieniężnych według kursów wymiany walut na koniec roku wykazuje się w rachunku zysków i strat.

Koszt odsetek

Koszty finansowania zewnętrznego są to koszty odsetek i inne koszty poniesione przez Grupę w związku z pożyczaniem funduszy. Są to np.:

- odsetki z tytułu kredytów i pożyczek,
- amortyzacja dyskonta lub premii związanych z kredytami i pożyczkami,
- koszty związane z zawarciem kredytów i pożyczek,
- koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego,
- różnice kursowe związane z kredytami i pożyczkami w walutach obcych, w stopniu w jakim uznawane są za korektę odsetek.

Koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są zgodnie z podejściem wzorcowym wynikającym z MSR 23, polegającym na ujmowaniu kosztów finansowania zewnętrznego jako kosztów okresu, w którym je poniesiono.

Zaktualizowany standard, wydany w marcu 2007 r. i wchodzący w życie 01.01.2009 wyeliminował możliwość korzystania z opisanego wyżej modelu kosztowego. Poczynając od 01.01.2009 stosuje się model oparty na kapitalizacji, tj. koszty kredytu dające się bezpośrednio powiązać z nabyciem lub wytworzeniem danego kwalifikującego się składnika aktywów będą kapitalizowane jako część kosztu tego składnika, lecz tylko wtedy, gdy jest prawdopodobne, że koszty te przyniosą w rezultacie przyszłe korzyści ekonomiczne i można je wiarygodnie wycenić. Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego niespełniające warunków pozwalających na kapitalizację zaliczać się będzie w ciężar kosztów w momencie ich poniesienia.

Świadczenia pracownicze

W Grupie definicję świadczeń pracowniczych spełniają:

- wynagrodzenie za pracę wraz z obowiązkowymi narzutami,
- urlopy wypoczynkowe,
- płatne zwolnienia chorobowe,
- świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

Wynagrodzenia za pracę z narzutami uznaje się za koszt okresu, w którym pracownik świadczy wynagradzaną pracę.

Płatne zwolnienia chorobowe zalicza się do niekumulowanych płatnych nieobecności. Koszty tego rodzaju ujmuje się z chwilą wystąpienia nieobecności.

Urlopy wypoczynkowe stanowią krótkoterminową płatną nieobecność.

Prawo do otrzymania odprawy emerytalnej Grupa uznaje za program określonych świadczeń.

Grupa na dzień bilansowy dokonuje wyceny świadczeń pracowniczych metodą uproszczoną opartą na metodzie prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Na informacje dotyczące programu świadczeń pracowniczych składały się:

- dane o strukturze zatrudnionych pracowników wg wieku, płci, stażu pracy i obowiązującego Układu Zbiorowego;
- informacje na temat wysokości wypłaconych świadczeń emerytalnych i rentowych

Wyliczenia polegają na wyznaczeniu obecnej (zdyskontowanej) wartości odprawy emerytalnej, do której pracownik nabył prawo wg stanu na dzień kalkulacji proporcjonalnie do ilorazu stażu pracownika w momencie kalkulacji w stosunku do stażu w momencie wypłaty nagrody lub świadczenia. Uwzględnia się przy tym, że średnie wynagrodzenia będą się zmieniać w czasie wg określonych założeń.

Grupa stosuje metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych, aby ustalić wartość bieżącą swoich zobowiązań z tytułu określonych świadczeń oraz związanych z nimi kosztów bieżącego zatrudnienia – oraz tam gdzie ma to zastosowanie – kosztów przeszłego zatrudnienia.

Zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych, każdy okres wykonywania pracy jest postrzegany jako powodujący powstanie dodatkowej jednostki uprawnień do świadczeń i każda jednostka uprawnień do świadczeń wyliczana jest oddzielnie przed wejściem w skład ostatecznego zobowiązania.

Grupa dyskontuje całość swojego zobowiązania z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia, nawet jeśli część tego zobowiązania należna jest w ciągu dwunastu miesięcy od dnia bilansowego.

Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych oraz koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są bezzwłocznie w rachunku zysków i strat.

Przyporządkowanie świadczeń do poszczególnych okresów zatrudnienia

Ustalając wartość bieżącą zobowiązań z tytułu określonych świadczeń oraz związanych z nimi kosztów bieżącego zatrudnienia oraz, tam gdzie ma to zastosowanie, kosztów przeszłego zatrudnienia, Grupa przyporządkowuje świadczenia do poszczególnych okresów zatrudnienia zgodnie ze wzorem przyjętym w programie świadczeń. Jeśli jednak praca w latach późniejszych prowadzić będzie do istotnie wyższego poziomu świadczeń niż w latach wcześniejszych, przyporządkowuje świadczenia metodą liniową począwszy od dnia, gdy praca wykonywana przez pracownika uprawniała go do świadczeń w ramach programu świadczeń do dnia, począwszy od którego dalsza praca wykonywana przez pracownika nie będzie prowadziła do powstania istotnej kwoty dodatkowych świadczeń w ramach programu, poza kwotą wynikającą ze wzrostu wynagrodzeń.

Program motywacyjny

W przypadku transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych, jednostka wycenia otrzymane dobra i usługi i odpowiadający im wzrost w kapitale własnym. Wartość otrzymanych dóbr i usług jednostka określa w sposób pośredni poprzez odniesienie

do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych. Wartość godziwa jest ustalana na dzień przyznania. Jeżeli dobra i usługi otrzymane w ramach transakcji płatności w formie akcji nie kwalifikują się do ujęcia jako aktywa, jednostka ujmuje je jako koszt.

Podatki

Grupa księguje skutki podatkowe transakcji w taki sam sposób, w jaki księguje same transakcje lub inne zdarzenia. Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Bieżący podatek za bieżący i poprzednie okresy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony. Korzyści płynące ze straty podatkowej, która może być pokryta z bieżącego podatku za poprzednie okresy, ujmuje się jako należność.

Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest wykazywana w pełnej kwocie i wyliczana metodą zobowiązań, w oparciu o przejściowe różnice pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym.

Pozycja aktywów lub zobowiązanie podatkowe nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Aktywa z tytułu podatku dochodowego

W odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych ujmuje się składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązują prawnie lub obowiązują faktycznie na dzień bilansowy.

Wartość składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części następuje jego odpis.

Aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie dyskontuje się.

Podatek odroczonej jest ujmowany w rachunku zysków i strat, poza przypadkiem, gdy dotyczy on pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym. W tym ostatnim wypadku podatek odroczonej jest również rozliczany bezpośrednio w kapitały własne.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat aktywów z tytułu podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe, które są utrzymywane w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu oraz którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres.

Koszty poniesione w terminie późniejszym ujmuje się w wartości bilansowej składnika aktywów lub wykazuje jako oddzielny składnik aktywów tylko wówczas, gdy prawdopodobne jest, że Grupa uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane z tym składnikiem aktywów, a cenę nabycia danej pozycji można zmierzyć w sposób wiarygodny.

Wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat okresu obrotowego, w którym zostały poniesione.

Amortyzacja dotycząca tych środków trwałych rozpoczyna się w miesiącu następnym od momentu rozpoczęcia ich użytkowania.

Dla każdego nowego przyjmowanego na stan środka trwałego służby techniczne mają obowiązek, jeśli jest to możliwe, wydzielić istotną część składową i określić sposób amortyzacji.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych jak również dla celów jeszcze nieokreślonych, prezentowane są w bilansie wg kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego są amortyzowane przez okres ich ekonomicznej użyteczności, odpowiednio jak aktywa własne.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży, a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Początkowa wycena

Spółka dominująca dokonała wyceny środków trwałych według wartości rynkowej określonej przez rzeczoznawcę na 31.12.2005 w zakresie maszyn i urządzeń przeznaczonych do produkcji. Na podstawie tej wyceny określony został zakładany koszt rzeczowych aktywów trwałych na dzień przejścia na MSR/MSSF, tj. 01.01.2004 roku. Na dzień przejścia na MSR/MSSF oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego dokonano weryfikacji stawek amortyzacyjnych. Przedmiotem przeglądu jest przyjęta metoda amortyzacji oraz ustalenie czy okres amortyzacji jest zgodny z przewidywanym rozkładem czasowym korzyści ekonomicznych przynoszonych przez środek trwały.

Grupa nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych od gruntów oraz prawa wieczystego użytkowania

Wycena po początkowym ujęciu

Do wyceny rzeczowych aktywów trwałych została przyjęta metoda kosztu historycznego, poza aktywami trwałymi takimi jak grunty, prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz budynki, lokale i budowle (nieruchomości) dla których został przyjęty model wyceny według wartości przeszacowanej. Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane według modelu kosztu historycznego są po początkowym ujęciu wykazywane według kosztu pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartość rzeczowych aktywów trwałych oraz ich amortyzacja, wyceniane według wartości podlegają przeszacowaniu do wartości rynkowej na każdy dzień bilansowy, na podstawie wyceny niezależnego rzeczoznawcy. Jeżeli wartość godziwa przeszacowywanego składnika aktywów na dzień bilansowy nie różni się w sposób istotny od jego wartości bilansowej, dokonywanie przeszacowania na każdy dzień bilansowy nie jest konieczne. Przeszacowania przeprowadza się jednak na tyle regularnie, aby wartość bilansowa nie różniła się w sposób istotny od wartości, która zostałaby ustalona przy zastosowaniu wartości godziwej na dzień bilansowy.

Rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się metodą liniową, przy zastosowaniu następujących okresów:

Tytuł		Stopa amortyzacji rocznej
grupa -	grunty i prawo wieczystego użytkowania	-
grupa I	budynki i lokale	2,5%
grupa II	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	4%-4,5%
grupa III	kotły i maszyny energetyczne	5% - 7%
grupa IV	maszyny i urządzenia ogólne	4%-60%
grupa V	maszyny i urządzenia specjalne	10%-20%
grupa VI	urządzenia techniczne	4%-10%
grupa VII	środki transportu	7%-33%
grupa VIII	narzędzia, przyrządy, wyposażenie	3%-50%

Amortyzacja rozpoczyna się w miesiącu następującym po miesiącu, w którym oddano do użytkowania dany składnik aktywów.

Grupa przy określeniu wartości danego składnika aktywów podlegającej amortyzacji nie uwzględnia wartości końcowej. Wartość końcowa maszyn i urządzeń przeznaczonych do produkcji zgodnie z opinią służb technicznych jest nieznacząca i w związku z tym nieistotna.

Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych Grupa ujmuje tylko wtedy, gdy:

- jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi aktywów oraz
- można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Składnik wartości niematerialnych początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne podlegają amortyzacji. Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych i prawnych.

Wartości niematerialne amortyzuje się metodą liniową przy zastosowaniu następujących okresów:

Tytuł	Stopa amortyzacji rocznej
oprogramowanie komputerowe	33%
koszty prac rozwojowych	20%
pozostałe prawa majątkowe	33%

Na wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej niższej niż 3,5 tys. zł, Grupa dokonuje jednorazowego odpisu amortyzacyjnego w miesiącu oddania ich do użytkowania.

Patenty i znaki towarowe

Patenty i znaki towarowe ujmowane są w bilansie w cenie nabycia pomniejszonej o dokonane umorzenie przy użyciu metody liniowej przez okres ich ekonomicznej użyteczności.

Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. Dla potrzeb oceny utraty wartości aktywa grupuje się na najniższym poziomie, dla którego występują możliwe do zidentyfikowania przepływy pieniężne.

W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test na utratę wartości przeprowadzany jest corocznie, oraz dodatkowo, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako kwota wyższa z dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego aktywa.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów (lub grupy aktywów), wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwalnej.

Strata z tytułu utraty wartości jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów ujmowany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania).

W momencie, gdy utrata wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub grupy aktywów) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów, jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich latach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest w przychodach, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie utraty wartości odnoszone jest na kapitał z aktualizacji wyceny.

Zapasy

Zapasy wycenia się w cenie zakupu, lub koszcie wytworzenia nie wyższej od ceny sprzedaży netto.

Na koszt wytworzenia zapasów robót w toku i wyrobów gotowych składają się koszty związane bezpośrednio z jednostką produkcji, takie jak robocizna bezpośrednia oraz systematycznie rozłożone, stałe i zmienne pośrednie koszty produkcji, poniesione przy przetwarzaniu materiałów w wyroby gotowe.

W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansową tych zapasów ujmuje się jako koszt okresu, w którym ujmowane są odnośne przychody.

Grupa stosuje do wyceny zapasów materiałów ceny zakupu. Koszty transportu oraz pozostałe koszty związane z zakupem materiałów rozliczane są na poszczególne zlecenia. Rozchody materiałów, są wyceniane przy wykorzystaniu metody FIFO.

Produkty w toku wyceniane są w rzeczywistym koszcie wytworzenia.

Produkty gotowe ewidencjonuje się w stałej cenie ewidencyjnej, natomiast wycenia się w rzeczywistym koszcie wytworzenia korygując za pomocą odchyleń różnicę między ceną ewidencyjną a kosztem wytworzenia

Na dzień bilansowy dokonuje się porównania kosztu wytworzenia wyrobów gotowych z cenami sprzedaży netto.

Zaliczki na dostawy – ujmuje się w kwotach wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych związane z utratą ich wartości lub wyceną na dzień bilansowy obciążają pozostałe koszty operacyjne. W przypadku ustania przyczyny dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych składników obrotowych jest odnoszona na dobro pozostałych przychodów operacyjnych.

Odpisy tworzy się zgodnie z decyzją Zarządu na wniosek Komisji powołanej przez Zarząd w celu weryfikacji przydatności zapasów i określenia stopnia utraty wartości użytkowej

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty płatne na żądanie oraz krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności (do 3 miesięcy), łatwo wymienne na gotówkę, dla których ryzyko zmiany wartości jest nieznaczne.

Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w wyniku transakcji sprzedaży a nie poprzez dalsze użytkowanie. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy składnik aktywów lub grupa aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie, z zachowaniem normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków sprzedaży, a wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Niektóre aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, takie jak aktywa

finansowe oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, wyceniane są według tych samych zasad rachunkowości, jakie były stosowane przez Grupę przed zaklasyfikowaniem do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nie podlegają amortyzacji.

Instrumenty finansowe

Aktywa i zobowiązania finansowe ujmowane są w bilansie w momencie, gdy Grupa staje się stroną wiążącą umowy.

Jako instrument finansowy kwalifikuje się każdą umowę, która skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze.

Zgodnie z MSR nr 39, Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe z podziałem na:

- a) **aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat** – składniki aktywów lub zobowiązań finansowych, które zostały nabyte lub powstały głównie po to, by generować zysk uzyskiwany dzięki krótkoterminowym wahaniom ceny lub marży maklerskiej,
- b) **aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności** – aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie zapadalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu zapadalności, z wyjątkiem pożyczek udzielonych przez jednostki i wierzytelności własnych,
- c) **aktywa finansowe dostępne do sprzedaży** - to aktywa finansowe nie będące pożyczkami udzielonymi i należnościami własnymi, aktywami utrzymywanymi do terminu zapadalności, a także nie będące aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu,
- d) **pożyczki i należności** – aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku,
- e) **zobowiązania finansowe inne niż wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy** – wyceniane wg zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej zobowiązania finansowe, które nie zostały zaklasyfikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe Grupa wycenia w wysokości kosztu (ceny) nabycia, czyli według wartości godziwej uiszczonej zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku zobowiązania. Grupa nie włącza kosztów transakcji do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych. Różnice z przeszacowania oraz osiągnięte przychody lub poniesione straty, stosownie do kwalifikacji instrumentu finansowego, wpływają odpowiednio na wynik finansowy (zobowiązania) lub kapitał z aktualizacji wyceny.

Zasady wyceny instrumentów finansowych na dzień bilansowy

Grupa wycenia według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej:

- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- pożyczki udzielone i należności własne oraz

- zobowiązania finansowe inne niż wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Wycena może odbywać się także:

- w wartości wymagającej zapłaty, jeśli efekt dyskonta nie jest znaczący,
- w kwocie wymagającej zapłaty: należności i zobowiązania o krótkim terminie zapadalności/ wymagalności,
- według wartości godziwej: aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu, nie będących częścią zabezpieczeń ujmuje się jako przychody lub koszty finansowe w momencie ich wystąpienia.

Aktywa finansowe stanowiące instrumenty kapitałowe

Instrument kapitałowy jest to każda umowa, która stwierdza prawo do rezydualnego udziału w aktywach jednostki po odjęciu wszystkich jej zobowiązań.

Instrumenty kapitałowe stanowiące inwestycje w jednostkach zależnych, jednostkach współkontrolowanych i jednostkach stowarzyszonych nie zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w cenie nabycia.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat wycenia się w wartości godziwej.

Po początkowym ujęciu nie zrealizowane zyski i straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów kapitałowych zaliczanych do dostępnych do sprzedaży ujmuje się w kapitale własnym. W przypadku sprzedaży lub utraty wartości instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, skumulowane korekty wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku, których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona wycenia się według kosztu.

Zabezpieczenia

Instrumenty pochodne

Grupa wykorzystuje kontrakty terminowe forward jako zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu sprzedaży w walutach obcych (głównie EUR). Instrumenty pochodne ujmuje się w wartości godziwej na pierwszy dzień bilansowy następujący po dniu zawarcia kontraktu zabezpieczającego i przeszacowuje na każdy kolejny dzień bilansowy. Efektywna część zmiany wartości godziwej zabezpieczeń ujmowana jest zgodnie z MSR 39, tj.

- w rezerwie na zabezpieczenia, w kapitałach własnych - aż do momentu realizacji transakcji planowanej sprzedaży (etap zabezpieczeń przepływów pieniężnych)
- bezpośrednio w wyniku finansowym – po dniu ujęcia sprzedaży, aż do dnia rozliczenia powiązania zabezpieczającego (etap zabezpieczeń wartości godziwej)

Część nieefektywna zmiany wartości godziwej zabezpieczeń oraz wartość czasowa instrumentu odnoszona jest do rachunku zysków i strat.

Aktywa (dodatnia wartość godziwa instrumentów zabezpieczających) lub zobowiązania (ujemna wartość godziwa instrumentów zabezpieczających) ujmowane są w podziale na

krótko- i długoterminowe. Część długoterminowa ujmowana jest jeśli okres pozostały do zapadalności kontraktu przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego i nie przewiduje się, że zostanie rozliczony wcześniej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Zgodnie z zatwierdzoną przez Zarząd Spółki dominującą Polityką Zarządzania Ryzykiem Finansowym wykorzystuje się kontrakty forward jako zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym planowanych transakcji sprzedaży w walutach obcych, głównie w EURO. Ten rodzaj zabezpieczeń definiowany jest jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych do dnia realizacji przychodu z tytułu sprzedaży w wyniku finansowym oraz jako zabezpieczenie wartości godziwej, po dniu powstania należności z tytułu sprzedaży.

Rozpoczęcie powiązania zabezpieczającego udokumentowane jest w dokumencie ustanawiającym powiązanie zabezpieczające, osobnym dla każdego zabezpieczanego kontraktu na sprzedaż produktów. Ponadto regularnie testuje efektywność wyznaczonych zabezpieczeń, a wyniki testów rejestruje.

Przypadki, w których zaprzestaje się stosować rachunkowość zabezpieczeń:

- decyzja o rozwiązaniu powiązania,
- instrument zabezpieczający wygasa
- instrument zabezpieczający zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany
- instrument zabezpieczający przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń

W takiej sytuacji skumulowane wcześniej zyski lub straty ujmuje się w kapitałach własnych do momentu realizacji przychodów ze sprzedaży, a następnie przenosi je na wynik finansowy. W sytuacji, gdy realizacja pozycji planowanej objętej zabezpieczeniem przestaje być wysoce prawdopodobna Grupa odnosi skumulowane wcześniej zyski lub straty do rachunku zysków i strat, jako nieefektywne zabezpieczenie.

Zmiany rezerwy na zabezpieczenia i odroczonego podatku z nią związanego prezentowane są w zestawieniu zmian w kapitale własnym oraz w rachunku zysków i strat, w części dotyczącej dochodów całkowitych.

Kapitał własny

Kapitał akcyjny zwykły wykazuje się w wartości nominalnej akcji wyemitowanych zgodnie ze statutem i zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS).

Kredyty bankowe

Oprocentowane kredyty bankowe (w tym również kredyty w rachunku bieżącym) księgowane są w wartości uzyskanych wpływów pomniejszonych o koszty bezpośrednie pozyskania środków.

Koszty finansowe, łącznie z prowizjami płatnymi w momencie spłaty lub umorzenia oraz kosztami bezpośrednimi zaciągnięcia kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i zwiększają wartość księgową instrumentu z uwzględnieniem spłat dokonanych w bieżącym okresie.

Na dzień bilansowy kredyty i pożyczki wyceniane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), natomiast różnice pomiędzy wpływami z transakcji (pomniejszonymi o koszty transakcji) a wartością wykupu wykazuje się w rachunku zysków i strat przez okres trwania umowy pożyczki, metodą efektywnej stopy procentowej.

Kredyty krótkoterminowe, dla których termin spłaty przypada w jednej transzy po roku od momentu jego wykorzystania spółki wyceniają w kwocie wymagającej zapłaty.

Zamienne instrumenty dłużne

Zamienne instrumenty dłużne to złożone instrumenty finansowe zawierające w sobie zarówno element zobowiązaniowy jak i element kapitałowy. W momencie emisji, wartość godziwa części zobowiązaniowej ustalana jest przy użyciu rynkowej stopy procentowej obowiązującej dla podobnych zobowiązań nieposiadających opcji zamiany na akcje. Różnica pomiędzy kwotą środków uzyskanych z emisji zamiennego instrumentu dłużnego i wartością godziwą elementu zobowiązaniowego, reprezentująca wbudowaną opcję zamiany zobowiązania na udział w kapitale spółek, ujmowana jest w kapitałach.

Koszty emisji rozdzielane są pomiędzy elementy zobowiązaniowy i kapitałowy zamiennego instrumentu dłużnego, proporcjonalnie do ich wartości na dzień emisji. Koszty dotyczące części kapitałowej ujmowane są bezpośrednio w kapitałach.

Koszty odsetek dotyczące elementu zobowiązaniowego wyliczane są dla kwoty elementu zobowiązaniowego przy zastosowaniu rynkowej stopy procentowej obowiązującej dla podobnych zobowiązań nieposiadających opcji zamiany na akcje. Różnica pomiędzy tak wyliczonym kosztem odsetek a kwotą odsetek faktycznie zapłaconych, zwiększa wartość księgową zamiennego instrumentu dłużnego.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wykazywane są w bilansie w kwocie wymagającej zapłaty.

Instrumenty kapitałowe

Instrumenty kapitałowe emitowane przez Grupę ujmowane są w wartości ujmowanych wpływów pomniejszonych o bezpośrednie koszty emisji.

Rezerwy

Rezerwy są to zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne.

Rezerwy tworzy się, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy), wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że spełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwy na zobowiązania tworzy się według następujących tytułów:

- rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, tworzona w związku z występowaniem dodatnich różnic pomiędzy wartością księgową aktywów i pasywów a ich wartością podatkową,
- rezerwy na świadczenia pracownicze,
- pozostałe rezerwy.

Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw następuje na dzień, na który okazały się zbędne.

Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych.

Na dzień bilansowy aktywa i pasywa oraz przychody ze sprzedaży prezentuje się z uwzględnieniem pozycji związanych z podmiotami powiązanymi zgodnie z przepisami Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Podmiot uznaje się za powiązany bezpośrednio z jednostką, jeżeli:

- a) podmiot bezpośrednio lub poprzez jednego lub więcej pośredników:

- sprawuje kontrolę nad jednostką lub podlega kontroli przez tę samą jednostkę (dotyczy jednostek dominujących, jednostek zależnych i jednostek zależnych w ramach tej samej grupy kapitałowej),
  - posiada udziały w jednostce dające mu możliwość znaczącego wpływania na jednostkę lub,
  - sprawuje współkontrolę nad jednostką.
- b) podmiot jest jednostką stowarzyszoną,
- c) podmiot jest wspólnym przedsięwzięciem, w którym jednostka jest współnikiem,
- d) podmiot jest członkiem kluczowego personelu kierowniczego jednostki lub jednostki dominującej,
- e) podmiot jest bliskim członkiem rodziny osoby, o której mowa w punkcie a) albo d),
- f) podmiot jest jednostką kontrolowaną, współkontrolowaną bądź jednostką, na którą znacząco wpływa lub posiada w niej znaczącą ilość głosów, bezpośrednio albo pośrednio, osoba, o której mowa w punktach d) lub e) lub
- g) podmiot jest programem świadczeń po okresie zatrudnienia skierowanym do pracowników jednostki lub do innej dowolnej jednostki będącej podmiotem powiązany w stosunku do tej jednostki.

Związki pomiędzy jednostkami dominującymi a ich jednostkami zależnymi ujawnia się niezależnie od faktu, czy pomiędzy podmiotami powiązany miały miejsce transakcje.

Jeśli pomiędzy podmiotami powiązany miały miejsce transakcje, ujawnia się informacje dotyczące istoty związku pomiędzy podmiotami powiązany.

Grupa w zakresie identyfikacji podmiotów powiązany prezentuje jednostki, dla których jednostka dominująca jest akcjonariuszem/udziałowcem oraz podmioty, od których jednostka dominująca jest zależna zarówno w sposób pośredni jak i bezpośredni. Za podmioty powiązane uznaje się również Członków Zarządu oraz członków ich rodzin.

Subiektywne oceny Zarządu oraz niepewność szacunków

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Zarząd kieruje się osądem przy dokonywaniu licznych szacunków i założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd. Do najczęściej występujących szacunków zaliczane są: okres amortyzacyjny, rezerwy, odpisy aktualizujące, przychody z umów o usługę budowlaną, aktywa na odroczony podatek dochodowy.

Zmiany szacunku poszczególnego składnika sprawozdania finansowego uwzględnia się przy obliczaniu zysku/straty netto w okresie, w którym ma miejsce zmiana szacunku, jeśli dotyczy tego okresu lub w okresie, w którym ma miejsce zmiana i w przyszłych okresach, jeżeli dotyczy wszystkich tych okresów. Skutki zmiany szacunku w celu uzyskania porównywalności danych prezentuje się przy zachowaniu kryteriów klasyfikacyjnych zastosowanych w latach poprzednich, tzn. ujmuje w tej samej pozycji sprawozdania z całkowitych dochodów, w której sklasyfikowano wcześniej wartość szacunku.

Zmiany standardów lub interpretacji obowiązujące i zastosowane przez Grupę od 2011 roku

- Na zasady rachunkowości przyjęte do sporządzenia sprawozdania finansowego wpływ mają poniższe nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, które obowiązują od 24 stycznia 2012 roku:

- MSR 32 (zmiana) „Instrumenty finansowe: prezentacja” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 lutego 2010 lub później. Standard wprowadza zmianę w podejściu do klasyfikacji instrumentów rozliczanych we własnych instrumentach kapitałowych denominowanych w walutach obcych.
- MSR 24 (zmiana) „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2011 lub później. Zmiany w standardzie zawierają zwolnienia z ujawnień informacji dotyczących jednostek kontrolowanych przez państwo oraz wprowadzają nową definicję podmiotów powiązanych, dzięki czemu usunięto niektóre niespójności.
- MSSF 1 (zmiana) „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 lipca 2010 lub później. Zmiana wprowadza dodatkowe zwolnienia dla jednostek sporządzających sprawozdanie wg MSSF po raz pierwszy w zakresie ujawnień dotyczących instrumentów finansowych dla okresów porównywalnych.
- Zmiany wynikające z projektu corocznych poprawek „Annual improvements Project 2010”: MSSF 1, 3, 7, MSR 1, 21, 28, 31, 34, KIMSF 13 - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2011 lub później (MSSF 3, MSR 21, 28, 31 – 1 lipca 2010 roku).
- KIMSF 14 (zmiana) „MSR 19 – Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2011 lub później. Zmiana interpretacji wprowadza modyfikację zasad w zakresie ujmowania składek wpłaconych przed terminem.
- KIMSF 19 „Regulowanie zobowiązań instrumentami kapitałowymi” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 lipca 2010 lub później. Interpretacja reguluje postępowanie w przypadkach, gdy zobowiązanie jest rozliczane nie przez spłatę, lecz przez emisję własnych instrumentów kapitałowych jednostki. Spółka, która wyemitowała instrumenty kapitałowe w celu uregulowania zobowiązania, powinna ująć nowe udziały lub akcje w wartości godziwej tych akcji. Różnicę między wartością udziałów/akcji a wartością bilansową zobowiązania należy ująć w wyniku finansowym.

Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie na dzień 31 grudnia 2011 roku i ich wpływ na sprawozdanie Grupy

(lista standardów i interpretacji według stanu na 24 stycznia 2012 roku)

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały opublikowane nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, obowiązujące dla okresów rocznych następujących po 2011 roku:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe: klasyfikacja i wycena” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2015 lub później (standard nie zaakceptowany przez Komisję Europejską). Nowy standard ma docelowo zastąpić obecny MSR 39. Opublikowana dotychczas część MSSF 9 zawiera regulacje dotyczące klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych, klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz usuwania z bilansu aktywów i zobowiązań finansowych. Grupa jest w trakcie oceny wpływu tej zmiany na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- MSSF 7 (zmiana) „Instrumenty finansowe: ujawnienia” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 lipca 2011 lub później (zmiana zaakceptowana przez

Komisję Europejską). Zmiana wprowadza dodatkowe ujawnienia dotyczące transferu aktywów finansowych, zarówno tych, które skutkują usunięciem z bilansu, jak i tych, które powodują powstanie odpowiadającego im zobowiązania. Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- MSSF 1 (zmiana) „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 lipca 2011 lub później (zmiana nie zaakceptowana przez Komisję Europejską). Dotychczas MSSF 1 uzależniał możliwość skorzystania z niektórych zwolnień i wyłączeń od faktu, czy transakcja nastąpiła przed czy po 1 stycznia 2004 roku. Zmiana MSSF 1 dotyczy zastąpienia tej daty dniem przejścia na MSSF. Ponadto wprowadzono zmiany zasad postępowania w przypadku, gdy jednostka działała w okresie ostrej hiperinflacji, kiedy nie były osiągalne wskaźniki cen oraz nie istniała stabilna waluta obca. Zmiany nie mają wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- MSR 12 (zmiana) „Podatek dochodowy” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2012 lub później (zmiana nie zaakceptowana przez Komisję Europejską). Zmieniony standard reguluje, w jaki sposób kalkulować podatek odroczony w przypadkach, gdy prawo podatkowe odmiennie traktuje odzyskanie wartości nieruchomości inwestycyjnej poprzez jej wykorzystanie (czynsze) i zbycie, a jednostka nie ma planów co do jej zbycia. Zmiana MSR 12 powoduje wycofanie interpretacji SKI 12, ponieważ jej regulacje zostały włączone do standardu. Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2013 lub później (standard nie zaakceptowany przez Komisję Europejską). Nowy standard zastępuje większą część MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”. MSSF 10 wprowadza nową definicję kontroli, jednak zasady i procedury konsolidacji nie ulegają zmianie. W ocenie Grupy zmiany mogą mieć wpływ w odniesieniu do jednostek, dla których według dotychczasowych regulacji obowiązek konsolidacji nie był jednoznaczny. Grupa jest w trakcie oszacowywania wpływu nowych regulacji.
- MSSF 11 „Wspólne umowy” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2013 lub później (standard nie zaakceptowany przez Komisję Europejską). MSSF 11 zastępuje MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach”. W nowym standardzie podejście księgowe do wspólnej umowy wynika z jej treści ekonomicznej tj. praw i obowiązków stron. Ponadto MSSF 11 usuwa możliwość rozliczania inwestycji we wspólne przedsięwzięcia za pomocą konsolidacji proporcjonalnej. Z chwilą wejścia w życie nowego MSSF 11 jedynym dozwolonym podejściem będzie rozliczanie inwestycji metodą praw własności, w sposób aktualnie stosowany dla jednostek stowarzyszonych. W ocenie Grupy nowy standard może mieć wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Grupa jest w trakcie oszacowywania wpływu nowych regulacji.
- MSSF 12 „Ujawnianie informacji o zaangażowaniu w innych jednostkach” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2013 lub później (standard nie zaakceptowany przez Komisję Europejską). Nowy MSSF 12 określa wymogi dotyczące ujawniania informacji o konsolidowanych i niekonsolidowanych jednostkach, w których podmiot sporządzający sprawozdanie posiada znaczące zaangażowanie. Pozwoli to inwestorom na ocenę ryzyka, na które narażony jest podmiot tworzący jednostki specjalnego przeznaczenia i inne podobne struktury. W

ocenie Grupy standard wpłynie na rozszerzenie ujawnień prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

- MSR 27 (zmiana) „Jednostkowe sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 (zmiana) „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2013 lub później (zmiany nie zaakceptowane przez Komisję Europejską). Zmiany MSR 27 i 28 są konsekwencją wprowadzenia MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12. MSR 27 będzie dotyczył wyłącznie jednostkowych sprawozdań finansowych, natomiast MSR 28 obejmie swym zakresem inwestycje we wspólne przedsięwzięcia.
- MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2013 lub później (standard nie zaakceptowany przez Komisję Europejską). Nowy standard ujednocila pojęcie wartości godziwej we wszystkich MSSF i MSR i wprowadza wspólne wskazówki i zasady, które do tej pory były rozproszone w różnych standardach. Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- MSR 19 (zmiana) „Świadczenia pracownicze” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2013 lub później (zmiana nie zaakceptowana przez Komisję Europejską). Dokument wprowadza kilka zmian, z czego najważniejsze dotyczą programów określonych świadczeń: likwidacja metody „korytarzowej” oraz prezentacja skutków ponownej wyceny w pozostałych dochodach całkowitych. Zmiana nie ma wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- MSR 1 (zmiana) „Prezentacja sprawozdań finansowych” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 lipca 2012 lub później (zmiana nie zaakceptowana przez Komisję Europejską). Zmieniono wymóg prezentacji innych dochodów całkowitych. Według poprawionego MSR 1 elementy innych dochodów całkowitych należy grupować w dwa zbiory:
  - o elementy, które w późniejszym terminie zostaną przeklasyfikowane do wyniku finansowego (np. skutki wyceny instrumentów zabezpieczających) oraz
  - o elementy, które nie będą podlegały przeklasyfikowaniu do wyniku (np. wycena środków trwałych do wartości godziwej, która ujmowana jest następnie w zyskach zatrzymanych z pominięciem wyniku).

Zmiana MSR 1 wpłynie na zakres ujawnień prezentowany w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Zmiana pozostaje bez wpływu na ujmowanie i wycenę innych dochodów całkowitych.

- KIMSF 20 „Koszty odkrywania warstw w kopalniach odkrywkowych” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2013 lub później (interpretacja nie zaakceptowana przez Komisję Europejską). Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej opublikował interpretację, która dotyczy podejścia księgowego do kosztów ponoszonych w kopalniach odkrywkowych w celu uzyskania dostępu do coraz głębszych pokładów rudy. Zgodnie z interpretacją koszty te należy aktywować w podziale na zapas (w części przypadającej na wydobyty przy okazji rudę) i aktywa trwałe (w części przypadającej na uzyskanie dostępu do głębszych pokładów). W ocenie Grupy zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- MSR 32 (zmiana) „Instrumenty finansowe: prezentacja” - data wejścia w życie: okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2014 lub później (zmiana nie zaakceptowana przez Komisję Europejską). Zmiana do MSR 32 wprowadza szczegółowe objaśnienie stosowania warunków dotyczących prezentowania aktywów

i zobowiązań finansowych w kwotach netto. Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Grupa zamierza wdrożyć powyższe regulacje w terminach przewidzianych do zastosowania przez standardy lub interpretacje.

Informacja o zmianach zasad rachunkowości

W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2011 roku Grupa zmieniła stosowane zasady rachunkowości:

- w badanym okresie Grupa zmieniła podejście do prezentacji zobowiązań i należności. W wyniku tego, lata porównywalne zostały doprowadzone do porównywalności to znaczy wartość należności i zobowiązań spadła o kwotę 913 tys. zł a tym samym suma bilansowa.

- Grupa na podstawie art. 9b ust. 4 ustawy z dnia 15 lutego 1992 o podatku dochodowym od osób prawnych, od 01.01.2011 zrezygnowała ze stosowania metody ustalania różnic kursowych, o której mowa w art. 9b ust. 1 pkt 2 ww. ustawy tzn. ma podstawie przepisów o rachunkowości,

- Grupa skorygowała wycenę zobowiązań leasingowych w walucie. Korekta dotyczy błędu w zastosowanym kursie waluty CHF do obliczenia różnic kursowych. Korekta ta ma negatywny wpływ na wynik lat ubiegłych w wysokości 275 tys. zł.. Wartości korekty przedstawia tabela poniżej:

Tytuł	Kwota [tys. zł]	Dekret		Wpływ na wynik lat poprzednich [tys. zł]
		Wn	Ma	
Korekta wyceny zobowiązań leasingowych (zmiany na 31.12.2010 część długoterminowa)	437	koszty finansowe	zobowiązania z tyt. leasingu długoterminowe	-437
Korekta wyceny zobowiązań leasingowych (zmiany na 31.12.2010 część krótkoterminowa)	98	zobowiązania z tyt. leasingu krótkoterminowe	koszty finansowe	98
Podatek dochodowy od korekty leasingu 2010	64	należność z tyt. CIT	RZIS - podatek dochodowy	64

Skonsolidowany bilans

AKTYWA	Noty	31.12.2011	31.12.2010
<i>Aktywa trwałe</i>			
Wartość firmy	4	0	0
Wartości niematerialne	5	4 109	4 220
Rzeczowe aktywa trwałe	6	67 375	79 519
Nieruchomości inwestycyjne	8	13 141	0
Inwestycje w jednostkach zależnych	3	0	0
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	3	0	0
Należności i pożyczki	9	585	0
Pochodne instrumenty finansowe	9	0	0
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	9	0	0
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	19	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku Dochodowego	10	2 470	2 001
Aktywa trwałe		87 681	85 740
<i>Aktywa obrotowe</i>			
Zapasy	11	4 155	5 078
Należności z tytułu umów o usługę budowlaną	20	9 568	16 779
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe Należności	12	11 585	11 296
Należności z tytułu bieżącego podatku Dochodowego		1 536	0
Pożyczki	9	29	28
Pochodne instrumenty finansowe	9	14	216
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	9	0	0
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	19	122	160
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	1 713	6 482
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	14	387	422
Aktywa obrotowe		29 108	40 460
Aktywa razem		116 790	126 201

SKONSOLIDOWANY BILANS (CD.)

PASYWA	Noty	31.12.2011	31.12.2010
<i>Kapitał własny</i>			
<i>Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej:</i>			
Kapitał podstawowy	15	10 423	10 423
Akcje własne (-)	15	0	0
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	15	38 988	38 988
Pozostałe kapitały	15	95	161
Zyski zatrzymane:		18 762	20 797
- zysk (strata) z lat ubiegłych		20 797	43 966
- zysk (strata) netto przypadający		-2 035	-23 170

akcjonariuszom jednostki dominującej			
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		68 268	70 368
Podmiotom niekontrolującym	15	8	7
Kapitał własny		68 276	70 376
Zobowiązania			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9	4 243	4 117
Leasing finansowy	7	7 432	8 873
Pochodne instrumenty finansowe	9	0	0
Pozostałe zobowiązania	18	227	0
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10	6 788	7 879
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	16	167	139
Pozostałe rezerwy długoterminowe	17	0	0
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	19	0	0
Zobowiązania długoterminowe		18 856	21 007
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	18	11 242	14 008
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		0	1
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9	13 403	16 385
Leasing finansowy	7	2 749	2 035
Pochodne instrumenty finansowe	9	19	14
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	16	1 630	1 555
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	17	582	717
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	19	33	101
Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	14	0	0
Zobowiązania krótkoterminowe		29 658	34 818
Zobowiązania razem		48 514	55 825
Pasywa razem		116 790	126 201

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Noty	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	1	55 675	56 965
Przychody ze sprzedaży produktów		53 483	52 678
Przychody ze sprzedaży usług		0	0
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		2 192	4 287
Koszt własny sprzedaży		48 073	54 059
Koszt sprzedanych produktów		46 387	49 897
Koszt sprzedanych usług		0	0
Koszt sprzedanych towarów i materiałów		1 686	4 162
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		7 602	2 906
Koszty sprzedaży			
Koszty ogólnego zarządu		8 174	9 285
Pozostałe przychody operacyjne	21	3 302	530
Pozostałe koszty operacyjne	21	2 524	21 406
Zysk (strata) ze sprzedaży jednostek zależnych (+/-)		0	0
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		206	-27 254
Przychody finansowe	22	483	8 205
Koszty finansowe	22	4 251	4 565
Udział w zysku (stracie) jednostek wycenianych metodą praw własności (+/-)	3	0	0
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		-3 562	-23 614
Podatek dochodowy	23	-1 528	-448
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		-2 034	-23 166
Działalność zaniechana			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej	14		
Zysk (strata) netto		-2 034	-23 166
Zysk (strata) netto przypadający:			
- akcjonariuszom podmiotu dominującego		-2 035	-23 170
- podmiotom niekontrolującym		1	3

Zysk (strata) netto na jedną akcję zwykłą (PLN)

	Noty	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
<i>z działalności kontynuowanej</i>			
	24		
- podstawowy		-0,05	-0,56
- rozwodniony		-0,05	-0,56
<i>z działalności kontynuowanej i zaniechanej</i>			
	24		
- podstawowy		-0,05	-0,56
- rozwodniony		-0,05	-0,56

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Noty	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Zysk (strata) netto		-2 034	-23 166
Inne całkowite dochody			
Przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych	6		
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:	9		
- dochody (straty) ujęte w okresie w innych dochodach całkowitych			
- kwoty przeniesione do wyniku finansowego			
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych:	9		
- dochody (straty) ujęte w okresie w innych dochodach całkowitych		-83	-307
- kwoty przeniesione do wyniku finansowego			
- kwoty ujęte w wartości początkowej pozycji Zabezpieczanych			
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą		0	446
Różnice kursowe przeniesione do wyniku finansowego – sprzedaż jednostek zagranicznych			
Udział w innych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności			
Podatek dochodowy odnoszący się do składników innych dochodów całkowitych	10	17	58
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu		-66	196
Całkowite dochody		-2 100	-22 970
Całkowite dochody przypadające:			
- akcjonariuszom podmiotu dominującego		-2 101	-22 973
- podmiotom niekontrolującym		1	3

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

	Nota	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						Udziały niedające kontroli	Kapitał własny razem
		Kapitał podstawowy	Akcje własne (-)	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem		
Saldo na dzień 01.01.2011 roku		10 423		38 988	161	21 072	70 643	7	70 651
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości						0	0		0
Korekta błędu podstawowego						-275	-275		-275
Saldo po zmianach		10 423	0	38 988	161	20 797	70 368	7	70 376
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01 do 31.12.2011 roku									
Emisja akcji									
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (program płatności akcjami)									
Wycena opcji (program płatności akcjami)									
Zmiana struktury grupy kapitałowej (transakcje z mniejszością)	15								
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych									
Dywidendy									
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał									
Razem transakcje z właścicielami									
Zysk netto za okres od 01.01 do 31.12.2011 roku						-2 035	-2 035	1	-2 034
Inne całkowite dochody:									
Inne całkowite dochody za okres od 01.01 do 31.12.2011 roku	15					-83	-83		-83
Podatek dochodowy odnoszący się do składników innych dochodów całkowitych	15					17	17		17
Razem całkowite dochody		0	0	0	-66	-2 034	-2 100	1	-2 099
Przeniesienie do zysków zatrzymanych (sprzedaż przeszacowanych środków trwałych)							0		0
Saldo na dzień 31.12.2011 roku		10 423	0	38 988	95	18 762	68 268	8	68 276

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym (CD.)

	Nota	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						Udziały niedające kontroli	Kapitał własny razem
		Kapitał podstawowy	Akcje własne (-)	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem		
Saldo na dzień 01.01.2010 roku		10 423	0	38 988	-36	43 966	93 341		93 341
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości							0		0
Korekta błędu podstawowego							0		0
Saldo po zmianach		10 423	0	38 988	-36	43 966	93 341	0	93 341
<i>Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01 do 31.12.2010 roku</i>									
Emisja akcji									
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (program płatności akcjami)									
Wycena opcji (program płatności akcjami)									
Zmiana struktury grupy kapitałowej (transakcje z mniejszością)	15						0	4	4
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych					446		446		446
Dywidendy									
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał									
Razem transakcje z właścicielami		0	0	0	446	0	446	4	450
Zysk netto za okres od 01.01 do 31.12.2010 roku						-23 170	-23 170	3	-23 166
Inne całkowite dochody:									
Inne całkowite dochody za okres od 01.01 do 31.12.2010 roku	15				-249		-249		-249
Razem całkowite dochody		0	0	0	-249	-23 170	-23 419	3	-23 416
Przeniesienie do zysków zatrzymanych (sprzedaż przeszacowanych środków trwałych)									
Saldo na dzień 31.12.2010 roku		10 423	0	38 988	161	20 797	70 368	7	70 376

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	Noty	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>			
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		-3 562	-23 614
Korekty	25	7 976	15 971
Zmiany w kapitale obrotowym	25	3 549	8 658
Wpływy (wydatki) z rozliczenia instrumentów pochodnych		-486	2 126
Zapłacone odsetki z działalności operacyjnej		-61	
Zapłacony podatek dochodowy		-1 553	-1 353
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		5 863	1 789
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</i>			
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych		-10	-318
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych			
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych		-4 589	-4 200
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		1 370	840
Wydatki na nabycie nieruchomości inwestycyjnych			
Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych			
Wydatki netto na nabycie jednostek zależnych	2		-1 463
Wpływy netto ze sprzedaży jednostek zależnych	2		
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych			11
Pożyczki udzielone			-2
Wydatki na nabycie pozostałych aktywów finansowych			
Wpływy ze sprzedaży pozostałych aktywów finansowych			
Wpływy z otrzymanych dotacji rządowych			
Otrzymane odsetki	22		
Otrzymane dywidendy	22		
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-3 229	-5 131
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</i>			
Wpływy netto z tytułu emisji akcji			4
Nabycie akcji własnych			
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych			
Wykup dłużnych papierów wartościowych			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek			1 098
Spłaty kredytów i pożyczek		-3 455	-1 241
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		-2 451	-2 602
Odsetki zapłacone	22	-1 498	-1 568
Dywidendy wypłacone	24		
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		-7 403	-4 309
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		-4 769	-7 652
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek Okresu		6 482	14 134
Zmiana stanu z tytułu różnic kursowych			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu		1 713	6 482

Informacje dodatkowe i noty objaśniające

Nota 1 – Segmenty operacyjne

Grupa MAKRUM S.A. identyfikuje segmenty sprawozdawcze w oparciu o produkty i usługi z tytułu, których segment sprawozdawczy osiąga przychody. Identyfikacja segmentów odbywa się przy zastosowaniu 10 % progu ilościowego, tj. wtedy gdy przychody segmentu stanowią więcej niż 10 % przychodów ogółem. Segmenty nie osiągające wymaganego progu, o których zdaniem Kierownictwa, informacja mogłaby być przydatna czytelnikom sprawozdań finansowych, mogą zostać uznane za segmenty sprawozdawcze.

Grupa ujawnia zyski i straty segmentu operacyjnego na poziomie zysku (straty) brutto ze sprzedaży.

Dane bilansowe prezentuje się w zakresie w jakim informacje te przedstawiane są organowi odpowiedzialnemu za podejmowanie decyzji operacyjnych, tzn:

- należności krótkoterminowe od klientów,
- kwoty należne od klientów w oparciu o MSR 11 prezentowane w rozliczeniach międzyokresowych.

Zasady rachunkowości są wspólne dla wszystkich segmentów i opisane zostały w punkcie pt. Stosowane zasady rachunkowości.

Grupa ujawnia przychody od klientów zewnętrznych w podziale na kraje.

Jeżeli przychody z tytułu transakcji z zewnętrznym pojedynczym klientem są równe lub większe niż 10 % łącznych przychodów, jednostka ujawnia ten fakt. Nie ujawnia się jednak tożsamości klientów oraz kwot przychodów przypisanych do poszczególnych segmentów.

Działalność Grupy koncentruje się w następujących lokalizacjach:

- w Bydgoszczy – przychody uzyskiwane ze wszystkich segmentów
- w Szczecinie - przychody uzyskiwane z produkcji dla przemysłu okrętowego oraz najmu,

Przychody i wyniki segmentów:

31.12.2011					
udział segmentu w przychodach ogółem	45,29%	40,59%	9,62%	4,50%	
	produkcja dla przemysłu maszynowego	produkcja dla przemysłu okrętowego	najem ruchomości i nieruchomości	inne	razem
sprzedaż na zewnątrz	25 213	22 601	5 353	2 507	55 675
koszt wytworzenia sprzedanych wyrobów/usług	21 767	19 579	5 347	1 379	48 072
wynik brutto segmentu ze sprzedaży	3 446	3 022	6	1 128	7 602
AKTYWA:					
Należności krótkoterminowe [z tytułu dostaw i usług]	6 575	1 801	11 666	734	20 776
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (umowy o usługę budowlaną)	3 161	6 508	0	0	9 669

31.12.2010					
udział segmentu w przychodach ogółem	39,08%	45,75%	8,93%	6,23%	
	produkcja dla przemysłu maszynowego	produkcja dla przemysłu okrętowego	najem ruchomości i nieruchomości	inne	razem

sprzedaż na zewnątrz	22 262	26 064	5 088	3 552	56 965
koszt wytworzenia sprzedanych wyrobów/usług	18 873	23 964	7 705	3 516	54 059
wynik brutto segmentu ze sprzedaży	3 389	2 100	-2 618	35	2 906
AKTYWA:					
Należności krótkoterminowe [z tytułu dostaw i usług]	4 834	1 623	597	1 701	8 755
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (umowy o usługę budowlaną)	5 810	10 969			16 779

Przychody w układzie geograficznym:

31.12.2011						
udział segmentu w przychodach ogółem	23,80%	11,97%	60,56%	0,40%	3,27%	
	Niemcy	Norwegia	Polska	Szkocja	Inne	razem
sprzedaż na zewnątrz	13 252	6 664	33 716	224	1 818	55 675

31.12.2010						
udział segmentu w przychodach ogółem	17,40%	34,64%	40,76%	4,58%	2,63%	
	Niemcy	Norwegia	Polska	Szkocja	Inne	razem
sprzedaż na zewnątrz	9 912	19 731	23 219	2 608	1 495	56 965

Przychody od głównych klientów (w %)

Klient:	01.01-31.12.2011	01.01-31.12.2010
A	30,82%	29,53%
B	17,68%	4,61%
C	0,76%	1,33%
D	-	1,39%
E	3,44%	-
F	10,53%	12,62%
G	0,36%	5,22%
H	2,71%	4,03%

Nota 2 – Połączenia jednostek

- MAKRUM S.A. w dniu 20 kwietnia 2011 r. przed Notariuszem w Bydgoszczy podpisała akt założycielski spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Firma Spółki brzmi: MAKRUM Pomerania spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba Spółki jest Bydgoszcz. MAKRUM S.A. do utworzonej Spółki wniosła wkład pieniężny w wysokości 50 tys. zł. Umowa Spółki nie zawiera żadnych szczególnych postanowień. Dane finansowe MAKRUM Pomerania Sp. z o.o.
- W 2011 roku, zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Makrum Development Spółka z o.o., dokonano dwóch dopłat do kapitału zakładowego o łącznej wartości 2.496.487,50 zł. Spółka w Sprawozdaniu Finansowym prezentuje je w innych długoterminowych aktywach finansowych.

3. W dniu 22 listopada 2011r. MAKRUM S.A. zawarła umowę zakupu 100 % udziałów w STATEN Company Ltd z siedziba na Cyprze. Kapitał podstawowy Spółki wynosi 1.000,00 EUR. Spółka ta nie prowadziła w roku 2011 działalności operacyjnej.
4. W dniu 17.01.2011 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z 17.01.2011 r. dokonał wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego spółki zależnej pod firmą: MAKRUM DEVELOPMENT Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy (KRS 0000376042) powstałej w następstwie przekształcenia spółki DEVELOPMENT MAKRUM S.A. Spółka jawna. W zarządzie Spółki przekształconej zasiadają panowie Rafał Jerzy – Prezes Zarządu oraz Sławomir Winiński – Wiceprezes Zarządu.

Nota 3 – Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach zależnych

W poniższej tabeli zaprezentowano wykaz inwestycji w jednostkach zależnych. Do wyceny tych inwestycji stosuje się model ceny nabycia zgodny z zasadami wynikającymi z MSR 27.

	Siedziba jednostki zależnej	Udział w kapitale podstawowym	31.12.2011		31.12.2010	
			Cena nabycia	Skumulowana utrata wartości	Cena nabycia	Skumulowana utrata wartości
Heilbronn Pressen GmbH	Heilbronn, Niemcy	100 %	-	-	113	113
Makrum Development Sp. z o.o.	Bydgoszcz, Polska	99,97 %		-	11 826	-
Makrum Pomerania Sp. z o.o.	Bydgoszcz, Polska	100%	50		-	-
STATEN Company Ltd	Cypr	100%	0			
	Razem		50	-	11 939	113
Bilansowa wartość inwestycji				50		11 826

Wartość inwestycji w jednostkach zależnych podlega corocznemu testowi na utratę wartości lub częściej jeżeli istnieją przesłanki wystąpienia utraty wartości. Dla spółek notowanych za przesłankę utraty wartości uznaje się spadek wartości rynkowej posiadanych akcji poniżej ich wartości księgowej. W przypadku wystąpienia przesłanek utraty wartości ustala się wartość odzyskiwalną inwestycji, za którą uznaje się wartość użytkową oszacowaną na podstawie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

W 2011 roku Spółka nie dokonała odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Na dzień bilansowy 31.12.2011 roku Spółka była w posiadaniu 50 % udziałów w Heilbronn Pressen Service GmbH z siedzibą w Heilbronn Niemczech. W momencie przyjęcia do ksiąg wartość tego udziału została określona na kwotę 25 000 EUR, co odpowiadało kwocie 49 087,50 PLN.

Na dzień bilansowy 31.12.2010 roku, w oparciu o Uchwałę Zarządu z 10.12.2010 r., dokonano pełnego odpisu aktualizującego z tytułu trwałej utraty wartości posiadanych udziałów w kwocie 49 087,50 PLN. Odpis obciążył koszty finansowe w rachunku zysków i strat.

Nota 4 – Wartość firmy

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31.12.2011 roku wartość firmy nie występuje. Wartość firmy prezentowana w okresie porównywalnym sprawozdania, ustalona w związku z przejęciem kontroli nad Heilbronn Pressen GmbH, została w całości objęta odpisem z tytułu utraty wartości. Przyczyną dokonania odpisu była upadłość Heilbronn Pressen GmbH.

Zmiany wartości bilansowej wartości firmy w okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym prezentuje tabela:

Zmiany wartości firmy	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Wartość brutto		-
Saldo na początek okresu		1 381
Połączenie jednostek gospodarczych		
Sprzedaż jednostek zależnych (-)		
Różnice kursowe netto z przeliczenia		
Inne korekty		
Wartość brutto na koniec okresu		1 381
Odpisy z tytułu utraty wartości		
Saldo na początek okresu		
Odpisy ujęte jako koszt w okresie		1 381
Różnice kursowe netto z przeliczenia		
Inne zmiany		
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu		1 381
Wartość firmy - wartość bilansowa na koniec okresu		-

Nota 5 – Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne użytkowane przez Grupę obejmują patenty i licencje, oprogramowanie komputerowe, wytworzone we własnym zakresie prace rozwojowe oraz pozostałe wartości niematerialne. Wartości niematerialne, które nie zostały do dnia bilansowego oddane do użytkowania prezentowane są w pozycji „Wartości niematerialnych w trakcie wytwarzania”.

	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Razem
<i>Stan na 31.12.2011</i>							
Wartość bilansowa brutto	3	570	825	223	837	4 047	6 505
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	-3	-513	-820	-223	-837		-2 396
Wartość bilansowa netto	0	56	5	0	0	4 047	4 108
<i>Stan na 31.12.2010</i>							
Wartość bilansowa brutto	5	562	822	223	837	4 047	6 496
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	-3	-408	-806	-223	-837		-2 277
Wartość bilansowa netto	2	154	16	0	0	4 047	4 220

	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niem. w trakcie wytwarzania	Razem
<i>za okres od 01.01 do 31.12.2011 roku</i>							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2011 roku	2	154	16	0	0	4 047	4 220
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych							0
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)		7	3				10
Utrata kontroli w jednostce zależnej (-)							0
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)		0					0
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)							0
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)							0
Amortyzacja (-)	-2	-104	-15				-121
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)							0

	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niem. w trakcie wytwarzania	Razem
Odwrócenie odpisów aktualizujących							0
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)							0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2011 roku	0	56	5	0	0	4 047	4 108
<i>za okres od 01.01 do 31.12.2010 roku</i>							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2010 roku		277	142	0	837	3 734	4 990
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych							0
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	5					313	318
Utrata kontroli w jednostce zależnej (-)							0
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)							0
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)							0
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)							0
Amortyzacja (-)	-3	-123	-126	0	-50	0	-301
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)					-787		-787
Odwrócenie odpisów aktualizujących							0
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)							0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2010 roku	2	154	16	0	0	4 047	4 220

Najistotniejszym składnikiem wartości niematerialnych są wartości niematerialne w trakcie wytwarzania, których wartość bilansowa na dzień 31.12.2011 wynosiła 4 047 tys. PLN.

Grupa nie wykorzystuje w działalności składników wartości niematerialnych, których okres użytkowania jest nieokreślony.

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w rachunku zysków i strat w następujących pozycjach:

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Koszt własny sprzedaży	85	153
Koszty ogólnego zarządu	36	149
Inne		
Amortyzacja wartości niematerialnych razem	121	301

Na dzień 31.12.2011 wartości niematerialne nie stanowiły zabezpieczeń zobowiązań. Informację o zabezpieczeniach zobowiązań zaprezentowano w notcie nr 9.6.

W 2011 roku Spółka nie dokonała odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości WNiP.

Nota 6 – Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
<i>Stan na 31.12.2011</i>							
Wartość bilansowa brutto	10 670	28 823	57 611	1 193	3 977	139	102 412
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące		-3 544	-28 040	-744	-2 709		-35 037
Wartość bilansowa netto	10 670	25 278	29 571	449	1 268	139	67 375
<i>Stan na 31.12.2010</i>							
Wartość bilansowa brutto	14 898	29 265	60 310	1 379	3 899	5 065	114 815
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące		-4 350	-27 941	-715	-2 290		-35 296
Wartość bilansowa netto	14 898	24 915	32 369	664	1 609	5 065	79 519

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
<i>za okres od 01.01 do 31.12.2011 roku</i>							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2011 roku	14 898	24 915	32 369	664	1 609	5 065	79 519
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych							
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)		2 822	45	1	193	2 636	5 697
Utrata kontroli w jednostce zależnej (-)							0
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)		-587	-1 380	-57	-43		-2 068
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	-4 228	-1 351				-7 562	-13 141
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)							
Amortyzacja (-)		-1 014	-2 209	-158	-490		-3 871
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)							0
Odwrócenie odpisów aktualizujących		492	746				1 239
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)							0
Przesunięcia międzygrupowe							0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2011 roku	10 670	25 278	29 571	449	1 268	139	67 375

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
za okres od 01.01 do 31.12.2010 roku							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2010 roku	14 898	26 574	23 404	632	9 313	13 767	88 587
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych							
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)		224	10 612	127	1 130	-8 693	3 400
Utrata kontroli w jednostce zależnej (-)			-1 981	-15	-11		-2 007
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)		-281	-1 030	-392	-393	-9	-2 105
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)			-1 269				-1 269
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)							
Amortyzacja (-)		-993	-2 552	-263	-531		-4 339
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)		-609	-2 081	-19	-89		-2 797
Odwrócenie odpisów aktualizujących							
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)			49				49
Przesunięcia międzygrupowe			7 217	593	-7 810		
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2010 roku	14 898	24 915	32 369	664	1 609	5 065	79 519

W roku obrotowym zakończonym 31.12.2011 nie przeszacowywano aktywów trwałych, natomiast dokonano reklasyfikacji nieruchomości ze środków trwałych do nieruchomości inwestycyjnych, co zostało opisane szczegółowo w notcie 8.

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych została ujęta w następujących pozycjach rachunku zysków i strat:

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Koszt własny sprzedaży	3 719	4 061
Koszty ogólnego zarządu	152	278
Koszty sprzedaży		
Cena nabycia (koszt wytworzenia) innych aktywów		
Inne		
Razem amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	3 871	4 339

	31.12.2011	31.12.2011
Hipoteka kaucyjna ustanowiona na nieruchomości położonej w Szczecinie stanowiąca zabezpieczenie umowy kredytu nr 803155760/11/2009 z dnia 30.10.2009 zawartej z Bankiem BPH S.A.	18 433	15 933
Zastaw rejestrowy ustanowiony na rzeczach ruchomych stanowiąca zabezpieczenie umowy kredytu nr 803155760/11/2009 z dnia 30.10.2009 zawartej z Bankiem BPH S.A.	9 700	10 266
Przewłaszczenie na rzecz Fortis Lease Polska Sp z o.o własności i praw do rzeczy oznaczonej stanowiącej zabezpieczenie umowy Leasingu nr 07138/04/2006/0 z dnia 06.04.2006 z Fortis Lease Polska Sp z o.o. (Umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie z dnia 13.04.2006)	1 612	1 701
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych razem	29 745	27 900

Nota 7 – Aktywa w leasingu

Leasing finansowy

Grupa jako leasingobiorca użytkuje rzeczowe aktywa trwałe na podstawie umów leasingu finansowego. Wartość bilansowa aktywów będących przedmiotem umów leasingu finansowego przedstawia się następująco:

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
<i>Stan na 31.12.2011</i>							
Wartość bilansowa brutto			15 128	223			15 351
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące			-2 281	-135			-2 417
Wartość bilansowa netto	0	0	12 847	88	0	0	12 934
<i>Stan na 31.12.2010</i>							
Wartość bilansowa brutto			15 392	374			15 767
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące			-1 596	-157			-1 753
Wartość bilansowa netto	0	0	13 796	217	0	0	14 013

Pozostające do spłaty przyszłe minimalne opłaty leasingowe według stanu na dzień bilansowy wynoszą:

	Opłaty z tytułu umów leasingu finansowego płatne w okresie:			
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
<i>Stan na 31.12.2011</i>				
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	2 712	7 780		10 492
Koszty finansowe (-)	-142	-170		-312
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	2 571	7 610	0	10 181
<i>Stan na 31.12.2010</i>				
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	2 474	9 688		12 162
Koszty finansowe (-)	-439	-815		-1 254
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	2 035	8 873	0	10 908

Charakterystyka zobowiązań finansowych (leasing) wg zamortyzowanego kosztu:

	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w PLN	krótkoterminowe	długoterminowe
Stan na 31.12.2011							
Umowy leasingu do 3 lat	PLN	1M WIBOR	03.2012-06.2013		52	49	3
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	1M WIBOR					
Umowy leasingu do 3 lat	CHF	1M LIBOR					
Umowy leasingu powyżej 3 lat	CHF	1M LIBOR	08.2016	2 027	7 730	1 928	6 086
Umowy leasingu do 3 lat	EUR	1M EURIBOR	06.2014	462	2 114	772	1 342
Umowy leasingu powyżej 3 lat	EUR	1M EURIBOR					
Leasing finansowy na dzień 31.12.2011					9 896	2 749	7 432
Stan na 31.12.2010							
Umowy leasingu do 3 lat	PLN	1M WIBOR	03.2012-06.2013		120	61	59
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	1M WIBOR					
Umowy leasingu do 3 lat	CHF	1M LIBOR	02.2011-11.2011	632	206	206	
Umowy leasingu powyżej 3 lat	CHF	1M LIBOR	08.2016	2 486	8 029	10 83	6 946
Umowy leasingu do 3 lat	EUR	1M EURIBOR					
Umowy leasingu powyżej 3 lat	EUR	1M EURIBOR	06.2014	628	2 553	686	1 867
Leasing finansowy na dzień 31.12.2010					10 908	2 035	8 873

Poniżej zamieszczono opis najistotniejszych umów leasingu finansowego:

1	<p>Umowa leasingu z 04/ 2006 Przedmiot leasingu: wytaczarko-frezarka AFP 200 CNC; Waluta umowy: EUR; Wartość: 1 323 tys. EUR; Okres umowy: od dnia dokonania płatności pierwszej raty do dnia wymagalności ostatniej raty, tj. wg harmonogramu do 06/2013; Oprocentowanie zmienne 1M EURIBOR; Zabezpieczenia: weksel własny in blanco z klauzulą "bez protestu" wraz z podpisaną deklaracją wekslową</p>
2	<p>Umowa leasingu z 04/2008. Przedmiot leasingu: Wytaczarka dwukolumnowa typ AFP 200CNC; Waluta umowy: CHF; Wartość: 3 497 tys. CHF, Okres umowy: od dnia zawarcia umowy do dnia, w którym przypada termin płatności ostatniej opłaty okresowej leasingu - 6 lat od dnia przyjęcia środka trwałego z zakończonej inwestycji; Oprocentowanie: zmienne 1M LIBOR, Zabezpieczenia: weksel własny in blanco</p>

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie ujęto żadnych kosztów z tytułu warunkowych opłat leasingowych oraz nie występują opłaty subleasingowe, ponieważ aktywa użytkowane są wyłącznie przez Grupę.

Leasing operacyjny

Grupa jako leasingobiorca nie użytkuje rzeczowych aktywów trwałych na podstawie umów leasingu operacyjnego.

Nota 8 – Nieruchomości inwestycyjne

- Zarząd MAKRUM S.A. poinformował, iż w dniu 5.03.2012 r. zawarta została ze spółką Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego „PATEREK” S.A. z siedzibą w Paterku (ZNTK „PATEREK”) umowa dzierżawy nieruchomości wraz ze znajdującymi się na niej budynkami, budowlami oraz składnikami majątkowymi o łącznej powierzchni ok. 14.700 m² (przedmiot dzierżawy) z prawem używania: placu składowego, manewrowego, dróg dojazdowych i parkingów. Umowa dotyczy części nieruchomości posiadanej w użytkowaniu wieczystym przez ZNTK „PATEREK”, położonej w Paterku k. Nakła nad Notecią przy ul. Przemysłowej 1.

Nieruchomość zostaje wydzierżawiona z przeznaczeniem na produkcję i świadczenie usług materialnych w związku z prowadzoną przez MAKRUM działalnością gospodarczą. W umowie zawarto zgodę ZNTK „PATEREK” na przeprowadzenie niezbędnych adaptacji przedmiotu dzierżawy pod potrzeby produkcyjne. Ponadto umowa umożliwia wybudowanie przez MAKRUM na dzierżawionym gruncie hali malarni i śrutowni, hali krajalni oraz dodatkowej hali obróbki.

W związku z powyższym dokonano reklasyfikacji nieruchomości ze środków trwałych do nieruchomości inwestycyjnych. Dotyczy to części środków trwałych, które w najbliższym czasie nie będą wykorzystywane przez Grupę dla celów produkcyjnych.

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE (MODEL WARTOŚCI GODZIWEJ)

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Wartość bilansowa na początek okresu		
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych		
Nabycie nieruchomości		
Aktywowanie późniejszych nakładów		
Sprzedaż spółki zależnej (-)		
Zbycie nieruchomości (-)		
Inne zmiany (rekasyfikacje, przeniesienia itp.) (+/-)	13 141	
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)		
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)		
Wartość bilansowa na koniec okresu	13 141	0

Nota 9 – Aktywa oraz zobowiązania finansowe

9.1. Kategorie aktywów oraz zobowiązań finansowych

Wartość aktywów finansowych prezentowana w bilansie odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSR 39:

1 – pożyczki i należności (PiN)	5 - aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (ADS)
2 - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - przeznaczone do obrotu (AWG-O)	6 - instrumenty pochodne zabezpieczające (IPZ)
3 - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej (AWG-W)	7 - aktywa poza zakresem MSR 39 (Poza MSR39)
4 - inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (IUTW)	

	Nota	*Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39						Razem
		PiN	AWG-O	AWG-W	IUTW	ADS	IPZ	
Stan na 31.12.2011								
<i>Aktywa trwałe:</i>								
Należności i pożyczki	9.2	585						585
Pochodne instrumenty finansowe	9.3							0
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	9.4							0
<i>Aktywa obrotowe:</i>								
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	12	10 596					989	11 585
Pożyczki	9.2	29						29
Pochodne instrumenty finansowe	9.3						14	14
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	9.4							0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	1 713						1 713
Kategoria aktywów finansowych razem		12 924	0	0	0	0	14	13 926
Stan na 31.12.2010								

	Nota	*Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39						Razem
		PiN	AWG-O	AWG-W	IUTW	ADS	IPZ	
<i>Aktywa trwałe:</i>								
Należności i pożyczki	9.2							0
Pochodne instrumenty finansowe	9.3						0	0
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	9.4							0
<i>Aktywa obrotowe:</i>								
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	12	7 844						11 296
Pożyczki	9.2	28						28
Pochodne instrumenty finansowe	9.3		119				97	216
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	9.4							0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	6 482						6 482
Kategoria aktywów finansowych razem		14 354	119	0	0	0	97	18 022

Wartość zobowiązań finansowych prezentowana w bilansie odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSR 39:

1 - zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - przeznaczone do obrotu (ZWG-O)	4 - instrumenty pochodne zabezpieczające (IPZ)
2 - zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej (ZWG-W)	5 - zobowiązania poza zakresem MSR 39 (Poza MSR39)
3 - zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (ZZK)	

	Nota	*Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39					Razem
		ZWG-O	ZWG-W	ZZK	IPZ	Poza MSR39	
Stan na 31.12.2011							
<i>Zobowiązania długoterminowe:</i>							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9.5			4 243			4 243
Leasing finansowy	7					7 432	7 432
Pochodne instrumenty finansowe	9.2						0
Pozostałe zobowiązania	18			227			227
<i>Zobowiązania krótkoterminowe:</i>							

	Nota	*Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39					Razem
		ZWG-O	ZWG-W	ZZK	IPZ	Poza MSR39	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	18			7 855		3 387	11 242
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9.5			13 403			13 403
Leasing finansowy	7					2 749	2 749
Pochodne instrumenty finansowe	9.2				19		19
Kategoria zobowiązań finansowych razem		0	0	25 727	19	13 568	39 314
Stan na 31.12.2010							
<i>Zobowiązania długoterminowe:</i>							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9.5			4 117			4 117
Leasing finansowy	7					8 873	8 873
Pochodne instrumenty finansowe	9.2						0
Pozostałe zobowiązania	18						0
<i>Zobowiązania krótkoterminowe:</i>							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	18			9 575		4 433	14 008
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9.5			16 385			16 385
Leasing finansowy	7					2 035	2 035
Pochodne instrumenty finansowe	9.2				14		14
Kategoria zobowiązań finansowych razem		0	0	30 077	14	15 341	45 432

9.2. Należności i pożyczki

Grupa dla celów prezentacji w bilansie wyodrębnia klasę należności i pożyczek (MSSF 7.6). W części długoterminowej należności i pożyczki prezentowane są w bilansie w jednej pozycji. W części krótkoterminowej Grupa, zgodnie z wymogami MSR 1, odrębnie prezentuje należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności. Pozycje bilansu z klasy należności i pożyczek przedstawia poniższa tabela. Ujawnienia odnoszące się do należności zamieszczone są w nocie nr 12.

	31.12.2011	31.12.2010
Aktywa trwałe:		
Należności	585	0
Pożyczki		
Należności i pożyczki długoterminowe	585	0
Aktywa obrotowe:		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	11 585	11 296
Pożyczki	29	28
Należności i pożyczki krótkoterminowe	11 614	11 323
Należności i pożyczki, w tym:	12 200	11 323
Należności (nota nr 12)	12 170	11 296
Pożyczki (nota nr 9.2)	29	28

Udzielone pożyczki wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansowa pożyczek uważana jest za rozsądne przybliżenie wartości godziwej (patrz nota nr 9.7 dotycząca wartości godziwej).

W tabeli poniżej zamieszczono charakterystykę pożyczek (ryzyka):

	Waluta	Wartość bilansowa		Oprocentowanie	Termin spłaty
		w walucie	w PLN		
Stan na 31.12.2011					
Pożyczki ze zmiennym oprocentowaniem	PLN		29	6,5%	28.02.2012
Pożyczki razem wg stanu na dzień 31.12.2011			29		
Stan na 31.12.2010					
Pożyczki ze zmiennym oprocentowaniem	PLN		28	6,5%	28.02.2012
Pożyczki razem wg stanu na dzień 31.12.2010			28		

Zmiana wartości bilansowej pożyczek, w tym odpisów aktualizujących ich wartość, przedstawia się następująco:

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Wartość brutto		
Saldo na początek okresu	28	5 664
Połączenie jednostek gospodarczych		
Kwota pożyczek udzielonych w okresie	0	413
Odsetki naliczone efektywną stopą procentową	2	152
Spłata pożyczek wraz z odsetkami (-)	0	-1472
Sprzedaż jednostek zależnych (-)		

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)		263
Wartość brutto na koniec okresu	29	5 020
Odpisy z tytułu utraty wartości		
Saldo na początek okresu		4 992
Odpisy ujęte jako koszt w okresie		
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)		
Odpisy wykorzystane (-)		
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)		
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	4 992
Wartość bilansowa na koniec okresu	29	28

Na dzień bilansowy 31.12.2011 roku Grupa nie odpisała w koszty wartości pożyczek.

9.3. Pochodne instrumenty finansowe

Aby minimalizować ryzyko zmiany kursów walut, w których realizowana jest część transakcji sprzedaży, Grupa wykorzystuje instrumenty pochodne typu forward.

Instrumenty te zostały wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych zgodnie z wymogami MSR 39 (instrumenty pochodne zabezpieczające). Pozostałe instrumenty pochodne, pomimo iż od strony ekonomicznej zabezpieczają przed ryzykiem walutowym, nie stanowią formalnie zabezpieczenia w rozumieniu MSR 39, w związku z tym traktowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu (instrumenty pochodne handlowe). Wszystkie instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej, ustalonej na podstawie danych pochodzących z rynku (kursy walut, stopy procentowe).

	31.12.2011	31.12.2010
Aktywa trwałe:		
Instrumenty pochodne handlowe		
Instrumenty pochodne zabezpieczające		
Instrumenty pochodne długoterminowe	0	0
Aktywa obrotowe:		
Instrumenty pochodne handlowe		119
Instrumenty pochodne zabezpieczające	14	97
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	14	216
Aktywa - instrumenty pochodne	14	216
Zobowiązania długoterminowe:		
Instrumenty pochodne handlowe		
Instrumenty pochodne zabezpieczające		
Instrumenty pochodne długoterminowe	0	0
Zobowiązania krótkoterminowe:		
Instrumenty pochodne handlowe		
Instrumenty pochodne zabezpieczające	19	14
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	19	14
Zobowiązania - instrumenty pochodne	19	14

Instrumenty pochodne handlowe

Poszczególne klasy instrumentów pochodnych handlowych prezentuje poniższa tabela:

NIEZREALIZOWANE KONTRAKTY FORWARD NA SPRZEDAŻ WALUTY POZA RACHUNKOWOŚCIĄ ZABEZPIECZEŃ (EURO) NA DZIEŃ 31.12.2011					
data rozliczenia	Wartość nominalna (tys. EUR)	Wartość godziwa (tys. PLN)			
		Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	Kapitały	RZiS (+ zysk / - strata)
-	-	-	-	-	-
Razem					
Zaprezentowana wartość godziwa została przyjęta do ksiąg w oparciu o metody wyceny powszechnie stosowane przez praktyków rynkowych, w tym przypadku przez strony transakcji – banki.					

NIEZREALIZOWANE KONTRAKTY FORWARD NA SPRZEDAŻ WALUTY POZA RACHUNKOWOŚCIĄ ZABEZPIECZEŃ (EURO) NA DZIEŃ 31.12.2010					
data rozliczenia	Wartość nominalna (tys. EUR)	Wartość godziwa (tys. PLN)			
		Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	Kapitały	RZiS (+ zysk / - strata)
2011-04-29	500	119	-	-	119
Razem	500	119	-	-	119
Zaprezentowana wartość godziwa została przyjęta do ksiąg w oparciu o metody wyceny powszechnie stosowane przez praktyków rynkowych, w tym przypadku przez strony transakcji – banki.					

Instrumenty pochodne zabezpieczające

Poszczególne klasy instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne prezentuje poniższa tabela:

NIEZREALIZOWANE KONTRAKTY FORWARD NA SPRZEDAŻ WALUTY OBJĘTE RACHUNKOWOŚCIĄ ZABEZPIECZEŃ (EURO) ZABEZPIECZAJĄCE WARTOŚĆ GODZIWA – NA DZIEŃ 31.12.2011					
Data rozliczenia	Wartość nominalna (tys. EUR)	Wartość godziwa (tys. PLN)			
		Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	Kapitały	RZiS (+ zysk / - strata)
styczeń 12	122	-	42	-	-42
Razem	122	-	42	-	-42

NIEZREALIZOWANE KONTRAKTY FORWARD NA SPRZEDAŻ WALUTY OBJĘTE RACHUNKOWOŚCIĄ ZABEZPIECZEŃ (EURO) ZABEZPIECZAJĄCE WARTOŚĆ GODZIWA – NA DZIEŃ 31.12.2010					
Data rozliczenia	Wartość nominalna (tys. EUR)	Wartość godziwa (tys. PLN)			
		Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	Kapitały	RZiS (+ zysk / - strata)
styczeń 11	29	-	-	-	-
luty 11	176	37	-	-	+37
Razem	205	37	-	-	+37

NIEZREALIZOWANE KONTRAKTY FORWARD NA SPRZEDAŻ WALUTY OBJĘTE RACHUNKOWOŚCIĄ ZABEZPIECZEŃ (EURO) ZABEZPIECZAJĄCE PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE NA DZIEŃ 31.12.2011					
Data rozliczenia	Wartość nominalna (tys. EUR)	Wartość godziwa (tys. PLN)			
		Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	Kapitały	RZiS (+ zysk / - strata)
styczeń 12	796	2	192	-45	-147
luty 12	620	2	64	-51	-13
marzec 12	21		1	-2	
kwiecień 12	151	2	3	1	-5
lipiec 12	680	4	2	10	-12
wrzesień 12	651	2		8	-8
Razem	2 919	14	263	-78	-185

NIEZREALIZOWANE KONTRAKTY FORWARD NA SPRZEDAŻ WALUTY OBJĘTE RACHUNKOWOŚCIĄ ZABEZPIECZEŃ (EURO) ZABEZPIECZAJĄCE PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE NA DZIEŃ 31.12.2010					
Data rozliczenia	Wartość nominalna (tys. EUR)	Wartość godziwa (tys. PLN)			
		Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	Kapitały	RZiS (+ zysk / - strata)
luty 11	552	49	14	-	35
marzec 11	361	11	-	-4	6
Razem	913	60	14	-4	41

PODATEK ODROZCZONY OD KONTRAKTÓW FORWARD OBJĘTYCH RACHUNKOWOŚCIĄ ZABEZPIECZEŃ (tys. PLN) 31.12.2011			
	Kwota podatku odroczonego	w tym ujętego w	
		Kapitale	RZiS
RPO	3	0	3
APO	58	15	43
Razem		15	46

PODATEK ODROZCZONY OD KONTRAKTÓW FORWARD OBJĘTYCH RACHUNKOWOŚCIĄ ZABEZPIECZEŃ (tys. PLN) 31.12.2010			
	Kwota podatku odroczonego	w tym ujętego w	
		Kapitale	RZiS
RPO	-41	1	112
APO	3	1	1
Razem		2	113

Grupa Kapitałowa oczekuje przeprowadzenia wszystkich planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń.

9.4. Pozostałe aktywa finansowe

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności – nie występują

Aktywa dostępne do sprzedaży – nie występują

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – nie występują

9.5. Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne

Wartość kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym prezentuje poniższa tabela:

	Zobowiązania krótkoterminowe		Zobowiązania długoterminowe	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
<i>Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:</i>				
Kredyty w rachunku kredytowym	7 072	10 013	4 139	3 800
Kredyty w rachunku bieżącym	6 119	6 160		
Pożyczki	213	213	104	317
Dłużne papiery wartościowe				
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	13 403	16 385	4 243	4 117
<i>Zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>				
Kredyty w rachunku kredytowym				
Dłużne papiery wartościowe				
Pozostałe				
Zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat				
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem	13 403	16 385	4 243	4 117

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Grupa Kapitałowa nie zalicza żadnych instrumentów z klasy kredytów i pożyczek do zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Wszystkie kredyty, pożyczki i inne instrumenty dłużne wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Wartość godziwą kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych zaprezentowano w nocie nr 9.7.

Informacje dotyczące charakteru i zakresu ryzyka, na które narażona jest Grupa z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych prezentuje poniższa tabela (patrz również nota nr 28 dotycząca ryzyk):

	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w PLN	krótkoterminowe	długoterminowe
Stan na 31.12.2011							
Kredyty w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M+marża	04/2010	0	8 535	8 535	0
Kredyty w rachunku bieżącym bph	PLN	WIBOR 1M+marża	06/2012	0	4 410	4 410	
Pożyczka	PLN		05/2013	0	317	213	104
Kredyty w rachunku kredytowym	CHF	LIBOR 6M+marża	10/2029	1 166	4 385	246	4 139
				0	0		
				0	0		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 31.12.2011					17 646	13 403	4 243
Stan na 31.12.2010							
Kredyty w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M+marża	04/2010	0	11 528	11 528	0
Kredyty w rachunku bieżącym bph	PLN	WIBOR 1M+marża	10/2011	0	4 432	4 432	
Pożyczka	PLN		05/2013	0	529	213	317
Kredyty w rachunku kredytowym	CHF	LIBOR 6M+marża	10/2029	1 232	4 013	213	3 800
				0	0		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 31.12.2010					20 502	16 386	4 117

Większość kredytów w PLN oprocentowana jest na bazie zmiennych stóp procentowych w oparciu o referencyjną stopę WIBOR 1M, która według stanu na dzień 30.12.2011 kształtowała się na poziomie 4,77 % (31.12.2010 rok 3,66 %).

Dla kredytu w walucie (CHF) stosowana jest zmienna stopa procentowa w oparciu o stopę LIBOR 6M, która to na 30.12.2011 wynosiła 0,0942% natomiast na dzień 31.12.2010 roku - 0,2383%.

9.6. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

Na dzień 31.12.2011 r. następujące aktywa Grupy Kapitałowej (w wartości bilansowej) stanowiły zabezpieczenie spłaty zobowiązań:

	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Wartości niematerialne	5		
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym w leasingu	6, 7	29 745	27 900
Aktywa finansowe (inne niż należności)			
Zapasy	11		5 077
Należności z tytułu dostaw i usług i inne	12		
Środki pieniężne	13		686
Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie razem		29 745	32 977

UDZIELONE ZABEZPIECZENIA SPŁATY ZOBOWIĄZAŃ (WG RODZAJU)

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia (tys. PLN)	
	31.12.2011	31.12.2010
Hipoteka umowna na nieruchomościach	5 595	6 149
Hipoteka kaucyjna na nieruchomościach	39 648	39 287
Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach	10 415	10 415
Zastaw na posiadanych udziałach oraz akcjach spółek	n/d	n/d
Zastaw rejestrowy na zapasach oraz umowy przewłaszczenia zapasów	0	5 077
Cesja wierzytelności		
Cesja praw z polis ubezpieczenia	suma hipotek i zastawów	suma hipotek i zastawów
Weksle z deklaracją wekslową	in blanco	in blanco
Pełnomocnictwo do dysponowania obecnymi i przyszłymi wpływami na rachunek bankowy	-	-
Oświadczenie o poddaniu się egzekucji	43 007	56 323
Kaucje	0	0
Rodzaj zabezpieczenia		

POSTANOWIENIA WYNIKAJĄCE Z UMÓW KREDYTOWYCH, POŻYCZEK, INNYCH INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH (COVENANTS)

Opis warunków umowy 2011	Umowa	Wartość bilansowa zobowiązania
dług netto/EBITDA max 3,0	Umowa kredytu o linię wielocelową wielowalutową w BPH Bank SA	2,88
Rentowność EBITDA (zysk ze sprzedaży + amortyzacja)/sprzedaż min 7%	Linia wielocelowa wielowalutowa w PEKAO S.A.	17%
dług (zadłużenie netto powiększone o zobowiązania pozabilansowe)/EBITDA max 3,0	Linia wielocelowa wielowalutowa w PEKAO S.A.	2,88
relacja: kwota kredytu do wartości nieruchomości (tzw.LTV)	Kredyt hipoteczny – CHF	33,0%

wskaźnik DSCR liczony jako suma zysku netto, amortyzacji i odsetek od kredytów dzielona przez sumę rat kapitałowych i odsetek od kredytów	Kredyt hipoteczny – CHF	11%
procentowy udział kapitału własnego w finansowaniu majątku Kredytobiorcy (tj. kapitał własny dzielony przez wartość pasywów pomnożony przez 100%)	Kredyt hipoteczny – CHF	58%

Wyżej wymienione stanowią naruszenie warunków umów kredytowych. Spółka dominująca monitoruje powyższe wskaźniki i pozostaje w kontakcie z Bankami. W opinii osób zarządzających żadne z kredytów nie są zagrożone wcześniejszą spłatą lub wypowiedzeniem umowy.

9.7. Pozostałe informacje dotyczące instrumentów finansowych

Porównanie wartości bilansowej aktywów oraz zobowiązań finansowych z ich wartością godziwą przedstawia się następująco:

Klasa instrumentu finansowego	Nota	31.12.2011		31.12.2010	
		Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa
<i>Aktywa:</i>					
Pożyczki	ID9B	29	29	28	28
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	ID12	11 181	11 181	7 844	7 844
Pochodne instrumenty finansowe	ID9B	14	14	216	216
Papiery dłużne	ID9C	0	0	0	0
Akcje spółek notowanych	ID9C	0	0	0	0
Udziały, akcje spółek nienotowanych	ID9C	0	0	0	0
Jednostki funduszy inwestycyjnych	ID9C	0	0	0	0
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych	ID9C	0	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	ID13	1 713	1 713	6 482	6 482
<i>Zobowiązania:</i>					
Kredyty w rachunku kredytowym	ID9D	11 211	11 211	13 813	13 813
Kredyty w rachunku bieżącym	ID9D	6 119	6 119	6 160	6 160
Pożyczki	ID9D	317	317	529	529
Dłużne papiery wartościowe	ID9D	0	0	0	0
Leasing finansowy	ID7	10 181	10 181	10 908	10 908
Pochodne instrumenty finansowe	ID9B	19	19	14	14
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	ID18	8 081	8 081	9 575	9 575

Wartość godziwa definiowana jest jako kwota, za jaką na warunkach rynkowych dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi i niepowiązаныmi stronami. W przypadku instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek, ich wartość godziwą ustala się na podstawie parametrów pochodzących z aktywnego rynku (ceny sprzedaży i zakupu). W

przypadku instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wartość godziwa ustalana jest na podstawie technik wyceny, przy czym jako dane wejściowe modelu w maksymalnym stopniu wykorzystywane są zmienne pochodzące z aktywnych rynków (kursy walutowe, stopy procentowe itd.).

Grupa Kapitałowa nie dokonywała wyceny wartości godziwej należności oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług – ich wartość bilansowa uznawana jest za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

Nota 10 – Aktywa oraz rezerwa na podatek odroczony

Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w następujący sposób wpływa na skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

	Nota	31.12.2011	31.12.2010
<i>Saldo na początek okresu:</i>			
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		2 001	4 139
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		7 868	10 744
Podatek odroczony per saldo na początek okresu		-5 867	-6 605
<i>Zmiana stanu w okresie wpływająca na:</i>			
Rachunek zysków i strat (+/-)	23	1 533	1 802
Inne całkowite dochody (+/-)	15	17	58
Rozliczenie połączenia jednostek gospodarczych	2		0
Pozostałe (w tym różnice kursowe netto z przeliczenia)			-1 132
Podatek odroczony per saldo na koniec okresu, w tym:		-4 317	-5 877
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		2 470	2 001
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		6 788	7 879

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:			Różnice kursowe netto z przeliczenia*	Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	inne dochody całkowite	rozliczenie połączenia		
<i>Stan na 31.12.2011</i>						
<i>Aktywa:</i>						
Wartości niematerialne	0					0
Rzeczowe aktywa trwałe	28	1				30
Nieruchomości inwestycyjne	0					0
Pochodne instrumenty finansowe	3	38	17			58
Zapasy	156	93				249
Należności z tytułu dostaw i usług	1 570	-68				1 502
Kontrakty budowlane	47	24				71
Inne aktywa	0	2				2
<i>Zobowiązania:</i>						
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	69	9				77
Rezerwy na świadczenia pracownicze	77	10				87
Pozostałe rezerwy	18	59				77
Pochodne instrumenty finansowe	0					0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0	13				13
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	0	305				305

Inne zobowiązania	33	-33				0
<i>Inne:</i>						
Nierozliczone straty podatkowe	0					0
Razem	2 001	452	17	0	0	2 470
Stan na 31.12.2010						
<i>Aktywa:</i>						
Wartości niematerialne	0					0
Rzeczowe aktywa trwałe	96	-67				28
Nieruchomości inwestycyjne						0
Pochodne instrumenty finansowe	3	0	0			3
Zapasy	40	116				156
Należności z tytułu dostaw i usług	2 221	-651				1 570
Kontrakty budowlane	118	-71				47
Inne aktywa	0					0
<i>Zobowiązania:</i>						
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	85	-16				69
Rezerwy na świadczenia pracownicze	81	-4				77
Pozostałe rezerwy	28	-10				18
Pochodne instrumenty finansowe	0	0				0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0					0
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne		0				0
Inne zobowiązania	52	-19				33
<i>Inne:</i>						
Nierozliczone straty podatkowe	716	-716				0
Razem	3 439	-1 437	0	0	0	2 001

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:			Różnice kursowe netto z przeliczenia*	Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	inne dochody całkowite	rozliczenie połączenia		
Stan na 31.12.2011						
<i>Aktywa:</i>						
Wartości niematerialne	0					0
Rzeczowe aktywa trwałe	6 233	-238				5 995
Nieruchomości inwestycyjne	0					0
Pochodne instrumenty finansowe	41	-38				3
Należności z tytułu dostaw i usług	97	-97				0
Kontrakty budowlane	674	-311				363
Inne aktywa	6	-4				2
<i>Zobowiązania:</i>						
Pochodne instrumenty finansowe	0					0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0	10				10
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	0					0
Inne zobowiązania	828	-402				426
Razem	7 879	-1 080	0	0	0	6 798
Stan na 31.12.2010						
<i>Aktywa:</i>						
Wartości niematerialne	7	-7				0
Rzeczowe aktywa trwałe	6 512	-279				6 233
Nieruchomości inwestycyjne	0					0
Pochodne instrumenty finansowe	213	-114	-58			41
Należności z tytułu dostaw i usług	2 139	-2 042				97
Kontrakty budowlane	1 199	-525				674
Inne aktywa	3	2				6

<i>Zobowiązania:</i>						
Pochodne instrumenty finansowe	0					0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0					0
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	0					0
Inne zobowiązania	670	158				828
Razem	10 744	-2 807	-58	0	0	7 879

Grupa Kapitałowa zidentyfikowała i ujęła w sprawozdaniu finansowym, zgodnie ze swoją najlepszą wiedzą, wszystkie tytuły różnic przejściowych skutkujące naliczeniem aktywów i rezerw na odroczony podatek dochodowy. Zgodnie z zasadą ostrożności nie utworzono aktywa z tytułu straty podatkowej.

Podatek dochodowy odnoszący się do każdej pozycji innych całkowitych dochodów przedstawia się następująco:

	od 01.01 do 31.12.2011			od 01.01 do 31.12.2010		
	Brutto	Podatek	Netto	Brutto	Podatek	Netto
<i>Inne całkowite dochody:</i>						
Przeszacowanie środków trwałych	0		0	0		0
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:						
- dochody (straty) ujęte w okresie w innych dochodach całkowitych	0		0	0		0
- kwoty przeniesione do wyniku finansowego	0		0	0		0
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych:						
- dochody (straty) ujęte w okresie w innych dochodach całkowitych	-83	17	-66	-307		-307
- kwoty przeniesione do wyniku finansowego	0		0	0		0
- kwoty ujęte w wartości początkowej pozycji zabezpieczanych	0		0	0		0
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą	0		0	446		446
Różnice kursowe przeniesione do wyniku finansowego - sprzedaż jednostek zagranicznych	0		0	0		0
Udział w innych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	0		0	0		0
Razem	-83	17	-66	139	0	139

Nota 11 – Zapasy

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ujęte są następujące pozycje zapasów:

	31.12.2011	31.12.2010
Materiały	3 778	4 798
Półprodukty i produkcja w toku	304	14
Wyroby gotowe	71	82
Towary		
Zaliczki na dostawy	3	184
Wartość bilansowa zapasów razem	4 155	5 078

Odpisy aktualizujące wartość zapasów, które w 2011 roku obciążyły pozostałe koszty operacyjne rachunku zysków i strat wyniosły 507 tys. PLN (2010 rok: 2.218 tys. PLN). Spółka dokonała również odwrócenia odpisów aktualizujących na kwotę 1.486 tys. PLN (2010 rok: 139 tys. PLN). Kwota odwróconych odpisów została ujęta jako pozostałe przychody operacyjne. Ruchy na odpisach obrazuje poniższa tabela.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Stan na początek okresu	2 290	211
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	507	2 218
Odpisy odwrócone w okresie (-)	-1 486	-139
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)		
Stan na koniec okresu	1 311	2 290

	31.12.2011	31.12.2010
Sądowy zastaw rejestrowy na zapasach stanowiący zabezpieczenie umowy kredytowej nr 801270086/10/2006 z dnia 16.05.2006r wraz z aneksami zawartej z Bankiem PEKAO S.A.	0	5 077
Wartość bilansowa zapasów razem	0	5 077

Nota 12 – Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, ujemowane przez Grupę w ramach klasy należności i pożyczek (patrz nota nr 9.2) przedstawiają się następująco:

Należności długoterminowe:

	31.12.2011	31.12.2010
Kwoty zatrzymane z tytułu umów o usługę budowlaną	427	
Kaucje wpłacone z innych tytułów		
Pozostałe należności	158	
Odpisy aktualizujące wartość należności (-)	0	0
Należności długoterminowe	585	0

Należności krótkoterminowe:

	31.12.2011	31.12.2010
<i>Aktywa finansowe (MSR 39):</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług	22 305	20 161
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	-11 764	-12 318
Należności z tytułu dostaw i usług netto	10 541	7 843
Należności ze sprzedaży aktywów trwałych		0
Kwoty zatrzymane (kaucje) z tytułu umów o usługę budowlaną		0
Kaucje wpłacone z innych tytułów	50	
Inne należności	5	10
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności finansowych(-)		-9
Pozostałe należności finansowe netto	55	1
Należności finansowe	10 596	7 844
<i>Aktywa niefinansowe (poza MSR 39):</i>		
Należności z tytułu podatków i innych świadczeń	1 580	3 955
Przedpłaty i zaliczki		
Pozostałe należności niefinansowe		
Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych (-)	-590	-503
Należności niefinansowe	989	3 452
Należności krótkoterminowe razem	11 585	11 296

Wartość bilansowa należności z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej (patrz nota nr 9.7).

Grupa Kapitałowa dokonała oceny należności ze względu na utratę ich wartości zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości:

Odpisów aktualizujących wartość należności dokonuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty stosując następujące zasady:

- co najmniej w wysokości należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości, do wysokości należności nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
- należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości należności,
- należności kwestionowanych przez dłużników (należności sporne) oraz z których zapłatą dłużnik zalega powyżej 180 dni, a według oceny jego sytuacji majątkowej i finansowej spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości roszczenia nie znajdującego pokrycia w gwarancji lub innym zabezpieczeniu,
- należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego - w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania,
- należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu,
- należności z tytułu naliczonych odsetek – w wysokości 100% ich wartości.

Odpisów aktualizujących dokonuje się w każdym przypadku, za wyjątkiem sytuacji, w których istnieje pewność otrzymania zapłaty, np. w przypadku, jeżeli należność została w sposób wiarygodny zabezpieczona np. w formie hipoteki, gwarancji bankowej, ubezpieczenia należności, zastawu.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość należności dokonuje się odpisu odwrotnego przywracając tym samym ich pierwotną wartość.

Odpisy aktualizujące wartość należności, które w 2011 roku obciążły pozostałe koszty operacyjne rachunku zysków i strat wyniosły w odniesieniu do krótkoterminowych należności finansowych – 172 tys. PLN (2010 rok: 11 021 tys. PLN).

Odpisy aktualizujące wartość krótkoterminowych należności finansowych (tj. należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności finansowych):

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Stan na początek okresu	12 327	10 757
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	172	11 021
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)	-736	-35
Odpisy wykorzystane (-)		-9 415
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)		
Stan na koniec okresu	11 764	12 327

BIEŻĄCE I ZALEGŁE KRÓTKOTERMINOWE NALEŻNOŚCI FINANSOWE

	31.12.2011		31.12.2010	
	Bieżące	Zaległe	Bieżące	Zaległe
<i>Należności krótkoterminowe:</i>				
Należności z tytułu dostaw i usług	8 411	13 948	6 073	14 087
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)		-11 764	0	-12 318
Należności z tytułu dostaw i usług netto	8 411	2 184	6 073	1 769
Pozostałe należności finansowe			1	0
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności (-)			0	0
Pozostałe należności finansowe netto	0	0	1	0
Należności finansowe	8 411	2 184	6 075	1 769

ANALIZA WIEKOWA ZALEGŁYCH KRÓTKOTERMINOWYCH NALEŻNOŚCI FINANSOWYCH NIE OBJĘTYCH ODPISEM

	31.12.2011		31.12.2010	
	Należności z tytułu dostaw i usług	Pozostałe należności finansowe	Należności z tytułu dostaw i usług	Pozostałe należności finansowe
<i>Należności krótkoterminowe zaległe:</i>				
do 1 miesiąca	2 145	-	904 566	-
od 1 do 6 miesięcy	39	-	857 290	-
od 6 do 12 miesięcy	0	-	7 236	-
powyżej roku		-	1	-
Zaległe należności finansowe	2 184	0	1 769	0

Należności stanowiące zabezpieczenie zobowiązań – nie występują.

Nota 13 – Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2011	31.12.2010
Środki pieniężne na rachunkach bankowych prowadzonych w PLN	113	245
Środki pieniężne na rachunkach bankowych walutowych	354	170
Środki pieniężne w kasie	53	37
Depozyty krótkoterminowe	1 192	6 031
Inne		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty razem	1 713	6 482

Na dzień 31.12.2011 środki pieniężne o wartości bilansowej 1 713 tys. PLN (2010 rok: 6 482 tys. PLN) nie podlegały ograniczeniom w dysponowaniu.

Spółka dla celów sporządzenia rachunku przepływów pieniężnych klasyfikuje środki pieniężne w sposób przyjęty do prezentacji w bilansie. Wartościowe uzgodnienie środków pieniężnych wykazanych w bilansie oraz rachunku przepływów przedstawiono w nocie nr 25.

Nota 14 – Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Aktywa trwale dostępne do sprzedaży

	31.12.2011	31.12.2010
Aktywa		
Wartości niematerialne		
Rzeczowe aktywa trwale	387	422
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		
Zapasy		
Środki pieniężne		
Inne aktywa		
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	387	422
Zobowiązania		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego		
Rezerwy		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	-	-

Działalność zaniechana – nie występuje

Nota 15 – Kapitał własny

15.1. Kapitał podstawowy

KAPITAŁ ZAKŁADOWY (STRUKTURA) - 31.12.2011 rok								
Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej PLN	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe na okaziciela	nieuprzywilejowane		8 925 736	2 231 434,00	wpłata gotówką	09.11.2004	
B	zwykłe na okaziciela	nieuprzywilejowane		3 200 132	800 033,00	wpłata gotówką	09.11.2004	
C	zwykłe na okaziciela	nieuprzywilejowane		1 602 132	400 533,00	wpłata gotówką	09.11.2004	
D	zwykłe na okaziciela	nieuprzywilejowane		18 147 724	4 536 931,00	aport ST	01.08.2006	
E	zwykłe na okaziciela	nieuprzywilejowane		1 814 772	453 693,00	wpłata gotówką	01.08.2006	
F	zwykłe na okaziciela	nieuprzywilejowane		8 000 000	2 000 000,00	wpłata gotówką	10.08.2007	
Liczba akcji, razem				41 690 496				
Kapitał zakładowy, razem					10 422 624,00			
Wartość nominalna jednej akcji = 0,25 zł								

Na dzień 31.12.2011 kapitał podstawowy Spółki wynosił 10 423 tys. PLN (2010 rok: 10 423 tys. PLN) i dzielił się na 41 690 496 akcji (2010 rok: 41 690 496) o wartości nominalnej 0,25 PLN każda. Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

Wszystkie akcje w równym stopniu uczestniczą w podziale dywidendy oraz każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

Zmiany liczby akcji w okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły:

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
<i>Akcje wyemitowane i w pełni opłacone:</i>		
Liczba akcji na początek okresu	41 690 496	41 690 496
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (program płatności akcjami)		
Emisja akcji		
Umorzenie akcji (-)		
Liczba akcji na koniec okresu	41 690 496	41 690 496

Na dzień bilansowy akcje Spółki dominującej nie pozostawały w jej posiadaniu, ani też w posiadaniu jednostek zależnych i stowarzyszonych.

15.2. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W 2011 roku Spółka dominująca nie przeprowadziła emisji akcji. Ostatnia emisja akcji została przeprowadzona w 08/2007 roku. Wyemitowano wówczas akcje serii F. Informacje na temat tej emisji znajdują się w tabeli poniżej (dane w tabeli podano w pełnych złotych):

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Cena emisyjna (PLN)	Liczba akcji	Wartość emisji	Wartość nominalna (-)	Koszty emisji (-)	Nadwyżka ze sprzedaży akcji
Emisja akcji serii F	5,30	8 000 000	42 400 000	-2 000 000,00	(1 411 747)	38 988 253

15.3. Pozostałe kapitały

	Kapitał z wyceny programów płatności akcjami	Skumulowane inne dochody całkowite wg tytułów:						Pozostałe kapitały razem
		Przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty zabezpieczające przepływy pien.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagr.	Udział w innych dochodach całk. jednostek wycenianych metodą praw wł.	Inne dochody całkowite razem	
Saldo na dzień 01.01.2010 roku	158	0	0	252	-446	0	-194	-36
Wycena opcji (program płatności akcjami)							0	0
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (przeniesienie do kapitału ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej)							0	0
Inne całkowite dochody za okres od 01.01 do 31.12.2010 roku				-307	446		139	139
Podatek dochodowy odnoszący się do składników innych dochodów całkowitych				58			58	58
Przeniesienie do zysków zatrzymanych (sprzedaż przszacowanych środków trwałych)							0	0
Saldo na dzień 31.12.2010 roku	158	0	0	2	0	0	2	161
Wycena opcji (program płatności akcjami)							0	0
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (przeniesienie do kapitału ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej)							0	0
Inne całkowite dochody za okres od 01.01 do 31.12.2011 roku				-83			-83	-83
Podatek dochodowy odnoszący się do składników innych dochodów całkowitych				17			17	17
Przeniesienie do zysków zatrzymanych (sprzedaż przszacowanych środków trwałych)							0	0
Saldo na dzień 31.12.2011 roku	158	0	0	-63	0	0	-63	95

15.4. Programy płatności akcjami

Spółka nie prowadzi programów akcji pracowniczych. W Spółce działał program motywacyjny skierowany do osób zarządzających i kadry kierowniczej. Szczegółowe informacje na temat tego programu zawarte są w Rocznym Jednostkowym Sprawozdaniu Finansowym sporządzonym na dzień 31.12.2009 roku w punkcie 15 punkt 4. W związku z faktem, iż nie zostały spełnione wskaźniki brzegowe programu, żaden z uczestników programu nie nabył uprawnień do otrzymania przewidzianych programem instrumentów finansowych.

15.5. Udziały niedające kontroli

Prezentowane w kapitale własnym Grupy udziały niedające kontroli odnoszą się do następujących jednostek zależnych:

	31.12.2011	31.12.2010
Makrum Development Sp. z o.o.	8	7
Udziały mniejszości razem	8	7

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wartość udziałów niedających kontroli uległa zmianie z tytułu transakcji wpływających na strukturę Grupy oraz z tytułu rozliczenia dochodów całkowitych w części przypadającej na mniejszość, co prezentuje poniższa tabela:

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Saldo na początek okresu	7	
Zmiana struktury Grupy (transakcje z podmiotami niekontrolującymi):		
Połączenie jednostek gospodarczych - początkowe ustalenie udziałów niedających kontroli (+)		4
Sprzedaż jednostek zależnych poza Grupę – rozliczenie udziałów niedających kontroli (-)		
Nabycie przez Grupę udziałów niedających kontroli (-)		
Sprzedaż przez Grupę kapitałów jednostek zależnych na rzecz podmiotów niekontrolujących, bez utraty kontroli (+)		
Dochody całkowite:		
Zysk (strata) netto za okres (+/-)	1	3
Inne całkowite dochody za okres (po opodatkowaniu) (+/-)		
Inne zmiany		
Saldo udziałów niedających kontroli na koniec okresu	8	7

Transakcje kapitałowe między Grupą a podmiotami niekontrolującymi nie wystąpiły.

Nota 16 – Świadczenia pracownicze

16.1. Koszty świadczeń pracowniczych

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Koszty wynagrodzeń	11 187	11 551
Koszty ubezpieczeń społecznych	1 937	2 083
Koszty programów płatności akcjami		
Koszty przyszłych świadczeń (rezerwy na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne)		
Koszty świadczeń pracowniczych razem	13 125	13 635

W Grupie Kapitałowej realizowany jest program motywacyjny. Szczegółowe informacje o programach płatności akcjami przedstawiono w punkcie 15.4.

16.2. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych

Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych ujęte w bilansie obejmują:

Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe		Zobowiązania i rezerwy długoterminowe	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
<i>Krótkoterminowe świadczenia pracownicze:</i>				
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	633	639		
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	704	649		
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	289	261		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 626	1 548	0	0
<i>Inne długoterminowe świadczenia pracownicze:</i>				
Rezerwy na nagrody jubileuszowe				
Rezerwy na odprawy emerytalne	4	7	167	139
Pozostałe rezerwy				
Inne długoterminowe świadczenia pracownicze	4	7	167	139
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych razem	1 630	1 555	167	139

Na zmianę stanu innych długoterminowych świadczeń pracowniczych wpływ miały następujące pozycje:

ZMIANA STANU REZERW NA INNE DŁUGOTERMINOWE ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

	Rezerwy na inne długoterminowe świadczenia pracownicze			
	nagrody jubileuszowe	odprawy emerytalne	pozostałe	razem
<i>za okres od 01.01 do 31.12.2011 roku</i>				
Stan na początek okresu		146		146
<i>Zmiany ujęte w rachunku zysków i strat:</i>				
Koszty bieżącego i przeszłego zatrudnienia		22		22
Koszty odsetek		8		8
Zyski (-) lub straty (+) aktuarialne				0
<i>Zmiany bez wpływu na rachunek zysków i strat:</i>				
Wypłacone świadczenia (-)		-5		-5
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych				0
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z				0

przeliczenia)				
Wartość bieżąca rezerw na dzień 31.12.2011 roku	0	172	0	172
za okres od 01.01 do 31.12.2010 roku				
Stan na początek okresu		198		198
<i>Zmiany ujęte w rachunku zysków i strat:</i>				
Koszty bieżącego i przeszłego zatrudnienia		28		28
Koszty odsetek		10		10
Zyski (-) lub straty (+) aktuarialne		-32		-32
<i>Zmiany bez wpływu na rachunek zysków i strat:</i>				
Wypłacone świadczenia (-)		-26		-26
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych				0
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)		-32		-32
Wartość bieżąca rezerw na dzień 31.12.2010 roku	0	146	0	146

Wartość bieżącą rezerw w 2010 roku ujęto w oparciu o wycenę sporządzoną przez niezależnego aktuarium, natomiast w roku 2011 Spółka dokonała wyceny samodzielnie i przyjęła następujące wskaźniki, przy czym stopa dyskonta dla roku 2011 została zaktualizowana o stopę średniej inflacji:

	31.12.2011	31.12.2010
Stopa dyskonta	2,93%	6%
Przewidywany wskaźnik wzrostu wynagrodzeń	1%	3%
Średnia inflacja	-	2,5%

Nota 17 – Pozostałe rezerwy

Wartość rezerw ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz ich zmiany w poszczególnych okresach przedstawiały się następująco:

Pozostałe rezerwy	Rezerwy krótkoterminowe		Rezerwy długoterminowe	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
Rezerwy na sprawy sądowe				
Rezerwy na straty z umów budowlanych	210	63		
Rezerwy na koszty restrukturyzacji				
Inne rezerwy	372	655		
Pozostałe rezerwy razem	582	717		

Grupa nie tworzyła rezerw na koszty restrukturyzacji.

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW

	Rezerwy na:				
	sprawy sądowe	straty z umów budowlanych	koszty restrukturyzacji	inne	razem
za okres od 01.01 do 31.12.2011 roku					
Stan na początek okresu		63		655	717
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszt w okresie				60	60

Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)		210		-344	-133
Wykorzystanie rezerw (-)		-63			-63
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych					0
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)					0
Stan rezerw na dzień 31.12.2011 roku	0	210	0	372	582
za okres od 01.01 do 31.12.2010 roku					
Stan na początek okresu		710		98	808
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszt w okresie		63		557	620
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)					0
Wykorzystanie rezerw (-)		-710			-710
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych					0
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)					0
Stan rezerw na dzień 31.12.2010 roku	0	63	0	655	717

Nota 18 – Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (patrz również nota nr 9) przedstawiają się następująco:

Zobowiązania długoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania – nie występują

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

	31.12.2011	31.12.2010
<i>Zobowiązania finansowe (MSR 39):</i>		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	5 912	8 740
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów trwałych	1 943	835
Inne zobowiązania finansowe		
Zobowiązania finansowe	7 855	9 575
<i>Zobowiązania niefinansowe (poza MSR 39):</i>		
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	251	1 792
Przedpłaty i zaliczki otrzymane na dostawy		
Zobowiązania z tytułu umów o usługę budowlaną		
Zaliczki otrzymane na usługi budowlane	3 037	2 336
Inne zobowiązania niefinansowe	99	305
Zobowiązania niefinansowe	3 387	4 433
Zobowiązania krótkoterminowe razem	11 242	14 008

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej (patrz nota nr 9.7).

Informacja o zobowiązaniach z tytułu umów o usługę budowlaną została zaprezentowana w nocie nr 20.

Nota 19 – Rozliczenia międzyokresowe

	Rozliczenia krótkoterminowe		Rozliczenia długoterminowe	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
<i>Aktywa - rozliczenia międzyokresowe:</i>				
Czynsze najmu				
Inne koszty opłacone z góry	122	160		
Aktywa - rozliczenia międzyokresowe razem	122	160		
<i>Pasywa - rozliczenia międzyokresowe:</i>				
Dotacje otrzymane				
Przychody przyszłych okresów				
Inne rozliczenia	33	101		
Pasywa - rozliczenia międzyokresowe razem	33	101		

Nota 20 – Umowy o usługę budowlaną

W 2011 roku Spółka ujęła w rachunku zysków i strat przychody z tytułu umów o usługę budowlaną w kwocie 53 213 tys. PLN (2010 rok: 42 222 tys. PLN).

Kwoty ujęte w bilansie dotyczą umów o usługę budowlaną będących w trakcie realizacji na dzień bilansowy. Kwoty należności z tytułu umów o usługę budowlaną zostały ustalone jako suma poniesionych kosztów z tytułu kontraktów budowlanych powiększona o zysk (lub pomniejszona o poniesione straty) oraz pomniejszona o faktury częściowe. Wartość należności oraz zobowiązań z tytułu umów o usługę budowlaną prezentuje poniższa tabela:

Należności i zobowiązania z tytułu umów o usługę budowlaną

	31.12.2011	31.12.2010
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	8 038	13 488
Zyski narastająco ujęte do dnia bilansowego (+)	1 934	4 365
Straty narastająco ujęte do dnia bilansowego (-)	-210	-63
Przychody z umowy narastająco ujęte do dnia bilansowego	9 762	17 790
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego (faktury częściowe)	194	1 012
Rozliczenie z tytułu umów na dzień bilansowy (per saldo), w tym:	9 568	16 779
należności z tytułu umów o usługę budowlaną	9 568	16 779
zobowiązania z tytułu umów o usługę budowlaną		0

Zaliczki otrzymane od zamawiających z tytułu umów o usługę budowlaną zostały ujęte w pozostałych zobowiązaniach niefinansowych (patrz nota nr 18) i na dzień 31.12.2011 roku wynoszą 3 037 tys. PLN (31.12.2010 rok: 2 336 tys. PLN).

Szacowane wyniki z tytułu umów o usługę budowlaną

	31.12.2011	31.12.2010
Kwota przychodów z usług budowlanych początkowo ustalona w umowie	19 004	27 653
Zmiana przychodów z umowy		
Łączna kwota przychodów z umowy	19 004	27 653
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	8 038	13 844
Koszty pozostające do realizacji umowy	5 522	7 691

Szacunkowe łączne koszty umowy	13 559	21 534
Szacunkowe łączne wyniki z umów o usługę budowlaną, w tym:	5 444	6 118
zyski	6 455	6 879
straty (-)	-210	-63

Pozycje sprawozdania finansowego dotyczące umów o usługę budowlaną są wartościami opartymi na najlepszych szacunkach Zarządu Spółki dominującej, jednakże są obarczone pewnym stopniem niepewności, co zostało omówione w części sprawozdania dotyczącej stosowanych zasad rachunkowości w punkcie dotyczącym niepewności szacunków.

Nota 21 – Przychody i koszty operacyjne

21.1. Koszty według rodzaju

	Nota	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Amortyzacja	ID5,ID6	3 990	4 640
Świadczenia pracownicze	ID16	13 491	13 960
Zużycie materiałów i energii		22 218	21 647
Usługi obce		13 444	9 685
Podatki i opłaty		902	2 070
Koszty prac badawczych i rozwojowych nieujęte w wartościach niematerialnych			0
Pozostałe koszty rodzajowe		673	1 602
Koszty według rodzaju razem		54 719	53 603
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		1 686	4 162
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)		-158	7 945
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby (-)			-2 366
Koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu		56 247	63 344

21.2. Pozostałe przychody operacyjne

	Nota	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		0	
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	ID8		
Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	ID5,ID6		
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności finansowych	ID12	736	36
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności niefinansowych			
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów	ID11	1 486	139
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw	ID17	432	21
Otrzymane kary i odszkodowania		132	2
Dotacje otrzymane	ID19		
Inne przychody		517	333
Pozostałe przychody operacyjne razem		3 302	530

21.3. Pozostałe koszty operacyjne

	Nota	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		220	1 100
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	ID8		
Odpisy z tytułu utraty wartości wartości firmy	ID4		
Odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	ID5, ID6		4 439
Odpisy aktualizujące wartość należności finansowych	ID12	172	12 014
Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych		87	
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	ID11	1 485	2 218
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów (-)	ID11		
Utworzenie rezerw	ID17	289	589
Zapłacone kary i odszkodowania		32	89
Inne koszty		238	956
Pozostałe koszty operacyjne razem		2 525	21 406

Nota 22 – Przychody i koszty finansowe

22.1. Przychody finansowe

	Nota	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
<i>Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:</i>			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (lokaty)	ID13	170	390
Pożyczki i należności	ID9B, ID12	2	105
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	ID9C		
Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		173	495
<i>Zyski z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>			
Instrumenty pochodne handlowe	ID9B		
Instrumenty pochodne zabezpieczające	ID9B	190	321
Akcje spółek notowanych	ID9C		
Dłużne papiery wartościowe	ID9C		
Jednostki funduszy inwestycyjnych	ID9C		
Zyski z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		190	321
<i>Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych:</i>			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	ID13		
Pożyczki i należności	ID9B, ID12		
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	ID7, ID9D, ID18		
Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych		0	0
Zyski z aktywów dostępnych do sprzedaży przeniesione z kapitału	ID9C		
Dywidendy z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	ID9B, ID12		
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności i pożyczek			
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności	ID9C		
Odsetki od aktywów finansowych objętych odpisem aktualizującym	ID9B, ID12		
Inne przychody finansowe		120	7 390
Przychody finansowe razem		483	8 205

22.2. Koszty finansowe

	Nota	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
<i>Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:</i>			
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	ID7	342	343
Kredyty w rachunku kredytowym	ID9D		
Kredyty w rachunku bieżącym	ID9D	1 145	1 145
Pożyczki	ID9D	11	17
Dłużne papiery wartościowe	ID9D		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	ID18	61	207
Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		1 559	1 712
<i>Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>			
Instrumenty pochodne handlowe	ID9B		
Instrumenty pochodne zabezpieczające	ID9B	81	33
Akcje spółek notowanych	ID9C		
Dłużne papiery wartościowe	ID9C		
Jednostki funduszy inwestycyjnych	ID9C		
Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		81	33
<i>Zyski (straty) (-/+) z tytułu różnic kursowych:</i>			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	ID13	202	-38
Pożyczki i należności	ID9B,ID12	1 930	-832
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	ID9D,ID18	278	873
Zyski (straty) (-/+) z tytułu różnic kursowych		2 410	3
<i>Straty z aktywów dostępnych do sprzedaży przeniesione z kapitału</i>			
Odpisy aktualizujące wartość należności i pożyczek	ID9C		
Odpisy aktualizujące wartość inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności	ID9B,ID12		
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	ID9C		
Inne koszty finansowe	ID9C	202	1 544
Koszty finansowe razem		4 251	3 292

Odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących działalności operacyjnej ujmowane są przez Grupę jako pozostałe koszty operacyjne (patrz nota nr 21).

Wycena oraz realizacja instrumentów pochodnych zabezpieczających wpływa przede wszystkim na przychody oraz koszty działalności operacyjnej Grupy.

Nota 23 – Podatek dochodowy

	Nota	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
<i>Podatek bieżący:</i>			
Rozliczenie podatku za okres sprawozdawczy		5	1 354
Korekty obciążenia podatkowego za poprzednie okresy			
Podatek bieżący		5	1 354
<i>Podatek odroczony:</i>			

Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	ID10	-1 533	-1 802
Rozliczenie niewykorzystanych strat podatkowych	ID10		
Podatek odroczony		-1 533	-1 802
Podatek dochodowy razem		-1 528	-448

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania nie toczyły się żadne spory z władzami podatkowymi.

Uzgodnienie podatku dochodowego obliczonego stawką 19 % od wyniku przed opodatkowaniem z podatkiem dochodowym wykazany w rachunku zysków i strat przedstawia się następująco:

	Nota	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Wynik przed opodatkowaniem		-3 562	-23 614
Stawka podatku stosowana przez Spółkę dominującą		19%	19%
Podatek dochodowy wg stawki krajowej Spółki dominującej		-677	-4 487
<i>Uzgodnienie podatku dochodowego z tytułu:</i>			
Stosowania innej stawki podatkowej w spółkach Grupy (+/-)			
Przychodów nie podlegających opodatkowaniu (-)		-344	-54
Kosztów trwale nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów (+)		196	3 735
Wykorzystania uprzednio nierozpoznanych strat podatkowych (-)			
Rozwiązania niewykorzystanego aktywa od strat podatkowych	ID10		358
ierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od strat podatkowych	ID10	-703	
Korekty obciążenia podatkowego za poprzednie okresy (+/-)			
Podatek dochodowy		-1 528	-448
Zastosowana średnia stawka podatkowa		43%	2%

Stawki podatkowe stosowane przez spółki grupy	Nota	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Polska		19%	19%

Nota 24 – Zysk na akcję i wypłacone dywidendy

24.1. Zysk na akcję

Zysk na akcję liczony jest według formuły zysk netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego podzielony przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w danym okresie.

Przy wyliczeniu zarówno podstawowego jak i rozwodnionego zysku (straty) na akcję Grupa stosuje w liczniku kwotę zysku (straty) netto przypadającego akcjonariuszom podmiotu dominującego tzn. nie występuje efekt rozwadniający wpływający na kwotę zysku (straty).

Przy kalkulacji rozwodnionego zysku na akcję w mianowniku wzoru uwzględniany jest rozwadniający wpływ opcji zamiennych na akcje (patrz punkt 15 dotyczący programów płatności akcjami), przy czym program funkcjonujący w Grupie nie powodował w okresie bilansowym ani w okresie porównywalnym efektu rozwodnienia.

Kalkulację podstawowego oraz rozwodnionego zysku (straty) na akcję wraz z uzgodnieniem średniej ważonej rozwodnionej liczby akcji przedstawiono poniżej.

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Liczba akcji stosowana jako mianownik wzoru		
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	41 690 496	41 690 496
Rozwładniający wpływ opcji zamiennych na akcje		
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	41 690 496	41 690 496
Działalność kontynuowana		
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	-2 035	-22 895
Podstawowy zysk (strata) na akcję (PLN)	-0,05	-0,55
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (PLN)	-0,05	-0,55
Działalność zaniechana		
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej		
Podstawowy zysk (strata) na akcję (PLN)	0	0
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (PLN)	0	0
Działalność kontynuowana i zaniechana		
Zysk (strata) netto	-2 035	-22 895
Podstawowy zysk (strata) na akcję (PLN)	-0,05	-0,55
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (PLN)	-0,05	-0,55

24.2. Dywidendy

Nie wypłacono dywidendy za poprzedni rok oborowy. Zatwierdzony zysk netto w całości przeznaczony został na zasilenie kapitału.

Nota 25 – Przepływy pieniężne

W celu ustalenia przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej dokonano następujących korekt zysku (straty) przed opodatkowaniem:

	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Korekty:			
Amortyzacja i odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	ID6	3 870	8 779
Amortyzacja i odpisy aktualizujące wartości niematerialne	ID5	121	301
Zmiana wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	ID8	125	0
Zysk (strata) z aktywów (zobowiązań) finans. wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		0	-119
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych przeniesione z kapitału		486	-1 410
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych		0	5 154
Zysk (strata) ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych		0	796
Zysk (strata) ze sprzedaży aktywów finansowych (innych niż instrumenty pochodne)		-506	0
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		2 450	1 219
Koszty odsetek		1 429	1 568
Przychody z odsetek i dywidend		0	0
Koszt płatności w formie akcji (programy motywacyjne)		0	0
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych		0	0
Inne korekty		0	-318

Korekty razem		7 976	15 971
Zmiana stanu zapasów		923	3 895
Zmiana stanu należności		-875	-14 200
Zmiana stanu zobowiązań		-3 598	16 044
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych		-112	-3 177
Zmiana stanu z tytułu umów budowlanych		7 211	6 096
Zmiany w kapitale obrotowym		3 549	8 658

Grupa Kapitałowa dla celów sporządzenia rachunku przepływów pieniężnych klasyfikuje środki pieniężne w sposób przyjęty do prezentacji w bilansie (patrz nota nr 13). W sprawozdaniu nie wystąpiły różnice między bilansową zmianą stanu środków pieniężnych a zmianą prezentowaną w rachunku przepływów pieniężnych.

Nota 26 – Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów powiązanych wraz z rodzajem powiązania oraz informacje o transakcjach zawartych przez Spółkę z tymi podmiotami.

Podmioty powiązane w okresie 01.01 - 31.12.2011 roku													
lp.	nazwa podmiotu	rodzaj powiązania	uwagi	należności	inne aktywa finansowe	zobowiązania	zobowiązania finansowe	przychody ze sprzedaży	KWS	zakup	przychody finansowe	koszty finansowe	odpisy aktualizujące aktywa finansowe ujęte w RZiS
1	Heilbronn Pressen GmbH - Spółka w upadłości	kapitałowe	100 % udziałów w kapitale własnym										
2	Heilbronn Service GmbH w likwidacji	kapitałowe	50% udziałów w kapitale własnym, tj. 12 500 euro										
3	"BBB25" Sp. z o.o.	osobowe	powiązanie poprzez osobę Prezesa Zarządu					3	1				
4	Immobilie Sp. z o.o.	osobowe	powiązanie poprzez osobę Prezesa Zarządu	10		5		57	22	88			
5	Vera sp. z o.o.	osobowe	powiązanie poprzez osobę Prezesa Zarządu										
6	Hotel 1 Sp. z o.o.	osobowe	powiązanie poprzez osobę Prezesa Zarządu										
7	Rafał Jerzy - Prezes Zarządu	osobowe	Prezes Zarządu Makrum, większościowy akcjonariusz							231			
8	Wojciech Sobczak	osobowe	Przewodniczący Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. od 04.2011										
9	Jerzy Nadarzewski	osobowe	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej										
10	Tomasz Filipiak	osobowe	Sekretarz Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. od 18.03.2009 r.										
11	Beata Jerzy	osobowe	Członek Rady Nadzorczej MAKRUM S.A.										

12	Sławomir Winiński	osobowe	Wiceprezes Zarządu Makrum											
13	Grzegorz Hoppe	osobowe	Członek Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. od 04.2011											
14	Krzysztof Kobryński	osobowe	Członek Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. od 04.2011											
15	Maciej Stradomski	osobowe	Członek Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. od 04.2011											
16	Euroinvest CDI Sp. z o.o.	osobowe	powiązanie poprzez osobę p. Sławomira Winińskiego (Prezes Zarządu w CDI - Wiceprezes Zarządu Makrum)			50			24	11	150			
17	Focus Hotels Sp. z o.o.	osobowe	powiązanie poprzez osobę Prezesa Zarządu											
18	Staten Company Limited	kapitałowe	100% udziałów w kapitale własnym											
SUMA:						11 224	14 422	55	186	120	2 696			

Podmioty powiązane w okresie 01.01 - 31.12.2010 roku													
lp.	nazwa podmiotu	rodzaj powiązania	uwagi	należności	inne aktywa finansowe	zobowiązania	zobowiązania finansowe	przychody ze sprzedaży	KWS	zakup	przychody finansowe	koszty finansowe	odpisy aktualizujące aktywa finansowe ujęte w RZiS
1	Heilbronn Pressen Service GmbH	kapitałowe	50% udziałów w kapitale własnym, tj. 12 500 euro. Wartość udziałów została odpisana w 100% z uwagi na utratę wartości.										49
2	"BBB25" Sp. z o.o.	osobowe	powiązanie poprzez osobę Prezesa Zarządu	1				4	3				

3	Immoble sp. z o.o.	osobowe	powiązanie poprzez osobę Prezesa Zarządu	30		2		336	116	277			
4	Vera sp. z o.o.	osobowe	powiązanie poprzez osobę Prezesa Zarządu										
5	Rafał Jerzy - Prezes Zarządu	osobowe	Prezes Zarządu Makrum, większościowy akcjonariusz							251			
6	Wojciech Staszak	osobowe	Członek Zarządu MAKRUM S.A. od 16.12.2009 r.										
7	Grzegorz Szymański	osobowe	Przewodniczący Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. do 14.06.2010										
8	Jerzy Nadarzewski	osobowe	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej										
9	Tomasz Filipiak	osobowe	Sekretarz Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. od 18.03.2009 r.										
10	Dariusz Szczypiński	osobowe	Członek Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. od 16.12.2009 r. do 15.12.2010 r.										
11	Beata Jerzy	osobowe	Członek Rady Nadzorczej MAKRUM S.A.										
12	Jacek Masiota	osobowe	Członek Rady Nadzorczej MAKRUM S.A. od 24.09.2008 r.										
13	Sławomir Winięcki	osobowe	Członek Rady Nadzorczej MAKRUM S.A., Od 21.07.2010 pełni funkcję przewodniczącego RN MAKRUM S.A.					1	1				
14	Euroinvest CDI Sp. z o.o.	osobowe	powiązanie poprzez osobę p. Sławomira Winięckiego (Prezes Zarządu w CDI - Członek/Przewodniczący RN w Makrum S.A.)			15				47			
15	Masiota i Wspólnicy Adwokacka Spółka Partnerska	osobowe	powiązanie poprzez osobę Członka Rady Nadzorczej p. Jacka Masiotę										
SUMA:				31		17		441	120	575			49

Nota 27 – Aktywa oraz zobowiązania warunkowe

Wartość zobowiązań warunkowych według stanu na koniec poszczególnych okresów (w tym dotyczących podmiotów powiązanych) przedstawia się następująco:

Zobowiązania warunkowe	31.12.2011	31.12.2010
<i>Wobec jednostki dominującej:</i> Poręczenie spłaty zobowiązań Gwarancje udzielone Gwarancje udzielone do umów o usługę budowlaną Sprawy sporne i sądowe Inne zobowiązania warunkowe		
Jednostka dominująca razem	-	-
<i>Wobec jednostek zależnych objętych konsolidacją:</i> Poręczenie spłaty zobowiązań Gwarancje udzielone Gwarancje udzielone do umów o usługę budowlaną Sprawy sporne i sądowe Inne zobowiązania warunkowe		
Jednostki zależne objęte konsolidacją razem	-	-
<i>Wobec jednostek stowarzyszonych:</i> Poręczenie spłaty zobowiązań Gwarancje udzielone Gwarancje udzielone do umów o usługę budowlaną Sprawy sporne i sądowe Inne zobowiązania warunkowe		
Jednostki stowarzyszone razem	-	-
<i>Wobec jednostek zależnych wyłączonych z konsolidacji oraz pozostałych podmiotów powiązanych:</i> Poręczenie spłaty zobowiązań Gwarancje udzielone Gwarancje udzielone do umów o usługę budowlaną Sprawy sporne i sądowe Inne zobowiązania warunkowe		
Jednostki zależne wyłączone z konsolidacji oraz pozostałe podmioty powiązane razem	-	-
<i>Wobec pozostałych jednostek:</i> Poręczenie spłaty zobowiązań	2 999	2 999
Gwarancje udzielone		
Gwarancje udzielone do umów o usługę budowlaną	2 015	3 086
Sprawy sporne i sądowe		
Sprawy sporne i sądowe z Urzędem Skarbowym		
Inne zobowiązania warunkowe		
Pozostałe jednostki razem	5 014	6 085
Zobowiązania warunkowe razem	5 014	6 085

OPIS SPRAW SPORNYCH I SĄDOWYCH

Sprawy sądowe:

- doręczony dnia 14.12.2010 r. pozew pracownika o ustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach, wyrok z dnia 6.02.2012 (doręczony 2.03.2012) nakazuje aby MAKRUM wydało, zgodnie z pozwem, zaświadczenie o okresach pracy w szczególnych warunkach przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym, MAKRUM obciążone kosztami procesu 30,00 zł, apelacja nie będzie składana,

2. Syndyk masy upadłości „ZELMAK” Sp. z o.o. pozwem z dnia 1.02.2011 r. żąda od MAKRUM zapłaty kwoty 261.625231,68 PLN stanowiącej różnicę pomiędzy ceną pieca na słomę sprzedanego Spółce ZELMAK w XII 2007 r i odkupionego od ZELMAK w XII 2009 (pokrzywdzenie upadłego – o uznanie umowy za bezskuteczną), wyrok z dnia 23.01.2012 oddalający powództwo Syndyka (jeszcze nieprawomocny licząc od daty doręczenia uzasadnienia),
3. pozew firmy Przedsiębiorstwo Obrotu Surowcami Wtórnymi „DEPOL” Sp. z o.o. w Bydgoszczy o wydanie skrzyń formierskich (do wykonywania odlewów żeliwnych, które były używane przez ZELMAK w upadłości) z wnioskiem alternatywnym o zapłatę 410.866,-zł oraz interwencja główna (przeciwko MAKRUM i DEPOL) o to samo zgłoszona przez H.Cegielski – Fabryka Silników Agregatowych Sp. z o.o. w Poznaniu; wyrok z dnia 21.12.2011r. nakazujący aby MAKRUM wydało firmie DEPOL skrzynie formierskie; MAKRUM złożyła apelację od tego wyroku,
4. sprzeciw od nakazu zapłaty dnia 25.03.2011 r. z powództwa Dariusza Zarzeckiego Doradztwo Ekonomiczne w Szczecinie tytułem zapłaty 134.200,-zł za wykonanie analizy ekonomicznej pt. „Strategia dla MAKRUM Pomerania”. MAKRUM odmawia zapłaty w całości twierdząc, że doręczone opracowanie nie stanowiło wykonania umowy; dnia 29.02.2012 r. zawarto ugodę sądową – na poczet należności głównej, odsetek i kosztów procesu MAKRUM zapłaci powodowi 123.000,00 zł brutto, ugoda wykonana,
5. doręczony dnia 26.09.2011r. pozew pracownika o sprostowanie i uzupełnienie świadectwa pracy o w zakresie okresów pracy w szczególnych warunkach, przed doręczeniem pozwu MAKRUM sprostowało/uzupełniło świadectwo pracy, co częściowo pokrywało się z żądaniem zawartym w pozwie; na posiedzeniu dnia 10.01.2012 powód cofnął pozew, za zgoda MAKRUM, bez zrzeczenia się roszczenia; sąd w tym dniu umorzył postępowanie.
6. Sprawa przeciwko spółce Cognor Stahlhandel Czech Republic s.r.o – pozew został złożony 18 marca 2011r. Sprawa dotyczy zapłaty kwoty 190.428,67 EUR oraz 61.138 PLN. Spółka była zleceniodawcą wystawienia przez Euler Hermes gwarancji ubezpieczeniowych na rzecz spółki Cognor Stahlhandel Czech Republic s.r.o. Gwarancje te zabezpieczały zobowiązania spółki Heilbronn Pressen GmbH (zależnej od MAKRUM S.A.) wobec Cognor wynikające z umowy dostawy linii technologicznej do ciecicia stali. Zgodnie z treścią gwarancji, mogła ona być uruchomiona w przypadku nie wywiązania się Heilbronn Pressen GmbH z obowiązku zwrotu zaliczki „w formie właściwego wykonania umowy lub w jakiegokolwiek innej formie”. Spółka Heilbronn Pressen GmbH zwróciła zaliczkę dostarczając komponenty linii, których wartość przekracza kwotę zaliczki. Gdy linia była już na ukończeniu, ogłoszona została upadłość Heilbronn Pressen GmbH, co przerwało realizację umowy dostawy. Wówczas Cognor Stahlhandel Czech Republic s.r.o. wystąpiła do Euler Hermes o wypłatę całości sumy gwarancji. Euler Hermes wypłacił część sumy gwarancji (190.428,67 EUR) opierając się na oświadczeniu Cognor dotyczącym wartości świadczenia spełnionego przez Heilbronn Pressen GmbH. Wypłaconą z gwarancji kwotę Spółka zobowiązana była zwrócić do Euler Hermes. W związku z powyższym spółka dochodzi tej kwoty od Cognor, albowiem wniosek o wypłatę gwarancji był sprzeczny z jej celem, a wypłata nastąpiła na skutek wprowadzenia Euler Hermes w błąd co do wartości świadczenia. Roszczenie w złotych obejmuje odszkodowanie za koszty przesądowej pomocy prawnej związanej ze sprawą (21.138 PLN) oraz zadośćuczynienie za naruszenie renomy Spółki (40.000 PLN). W sprawie odbyła się pierwsza rozprawa sądowa. Przesłuchano część świadków, część z nich będzie jeszcze składać zeznania. Sąd wystąpił do Ministerstwa Sprawiedliwości o treść czeskich przepisów, które dotyczą umowy dostawy linii do ciecicia stali. Następną rozprawą odbędzie się 18 kwietnia 2012 r.
7. Sprawa przeciwko niemieckiej kancelarii prawnej Pietrzyk&Kollegen – pozew został złożony w Sądzie Okręgowym w Dusseldorfie w dniu 30 stycznia 2012 r. Sprawa dotyczy zapłaty 1.044.042,00 EUR z tytułu odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy o obsługę prawną przez pozwaną kancelarię wskutek czego Makrum S.A. poniosła w/w szkodę. Pozew opiera się na twierdzeniu, że pozwana kancelaria udzieliła Makrum S.A. nieodpowiedniej i nierzetelnej porady prawnej w odniesieniu do istniejących ryzyk nabycia majątku upadłej spółki Heilbronn Pressen GmbH oraz nie poinformowała MAKRUM S.A. o bezpieczniejszych wariantach przeprowadzenia tej transakcji. Roszczenie obejmuje oprócz szkody za nienależyte wykonanie umowy obsługi prawnej w wysokości 1.044.042,00 EUR także odszkodowanie za koszty przesądowej pomocy prawnej niemieckiej (3.527,40 EUR) oraz kancelarii polskiej (68.097,17 PLN) związanej ze sprawą. Zarządzeniem z dnia 17 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy w Dusseldorfie postanowił przeprowadzić wstępne pisemne postępowanie w sprawie i w związku z tym zobowiązał pozwaną do przedłożenia w terminie 2 tygodni od dnia doręczenia zarządzenia pisemnego stanowiska, czy kancelaria P&K ma zamiar podjąć obronę przeciwko powództwu czy też uznaje w pełni lub części roszczenie MAKRUM S.A. oraz do złożenia w terminie kolejnych 4 tygodni odpowiedzi na pozew MAKRUM S.A.

Nota 28 – Ryzyko dotyczące instrumentów finansowych

Celem Grupy Kapitałowej jest dążenie do minimalizacji ryzyka finansowego, zgodnie z założeniami Polityki Zarządzania Ryzykiem Finansowym, zatwierdzonej w maju 2009. Poniżej opisane zostały główne rodzaje ryzyka finansowego na jakie narażona jest Grupa, wrażliwość na ryzyko, stopień jego koncentracji oraz metody zarządzania ryzykiem.

Ryzyko cenowe

Stopień narażenia Grupy na inne ryzyko cenowe jest niski, ze względu na jednostkowy charakter produkcji i dostosowaną do niego kalkulację oraz krótki odstęp czasowy pomiędzy datą przygotowania kalkulacji a datą zakupu materiałów.

W związku z powyższym wrażliwość Grupy na realizację ryzyka cenowego jest niska.

Metody zarządzania ryzykiem: Grupa akceptuje obecny, niski poziom ryzyka.

Ryzyko walutowe

Działalność Grupy ma charakter międzynarodowy, co oznacza, że realizując zawarte zlecenia produkcyjne, otrzymuje środki w kilku walutach obcych, w przeważającej części w EURO.

Poza przychodami ze sprzedaży istotną pozycją podlegającą ryzyku kursowemu są zobowiązania finansowe, tj. kredyty oraz zobowiązania z tytułu leasingu.

Aktywa oraz zobowiązania finansowe Grupy wyrażone w walutach obcych, przeliczone na PLN kursem zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy przedstawiają się następująco:

	Nota	Wartość wyrażona w walucie (w tys.):			Wartość po przeliczeniu
		EUR	CHF	NOK	
Stan na 31.12.2011					
<i>Aktywa finansowe (+):</i>					
Pożyczki	ID9B				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	ID12	1 049			4 634
Pozostałe aktywa finansowe	ID9C				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	ID13	81		8	367
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>					
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	ID9D		-1 166		-4 385
Leasing finansowy	ID7	-462	-2 027		-5 616
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	ID18	-103			-454
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem		565	-3 194	8	-5 454
Stan na 31.12.2010					
<i>Aktywa finansowe (+):</i>					
Pożyczki	ID9B				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	ID12	467			1 803
Pozostałe aktywa finansowe	ID9C				216
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	ID13	46		10	184
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>					
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	ID9D		-1 232		-4 013
Leasing finansowy	ID7	-628	-2 549		-10 861

Pochodne instrumenty finansowe	9B					-14
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	ID18	-132			-673	-885
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem		-247	-3 781		-663	-13 571

Zarządzanie tego typu ryzykiem odbywa się drogą ustanawiania powiązań zabezpieczających (kontrakty pochodne forward na sprzedaż walut). Powiązania zabezpieczające zawierane są w momencie podpisania kontraktu na sprzedaż produktów i trwają do momentu wpłaty należności od kontrahenta, przy czym zabezpieczenie od momentu zawarcia kontraktu do dnia wystawienia faktury sprzedażowej ma charakter zabezpieczenia przepływów pieniężnych a od dnia wystawienia faktury do dnia zamknięcia kontraktu forward – charakter zabezpieczenia wartości godziwej.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości wyniku finansowego oraz innych całkowitych dochodów w odniesieniu do aktywów oraz zobowiązań finansowych oraz wahań kursów walut w stosunku do PLN.

Należy wziąć pod uwagę, że instrumenty pochodne walutowe kompensują efekt wahań kursów, a zatem przyjmuje się, że ekspozycja na ryzyko dotyczy instrumentów finansowych posiadanych przez Grupę na poszczególne dni bilansowe i jest korygowana o pozycję w instrumentach pochodnych.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe	Wahania kursu	Wpływ na wynik finansowy:				Wpływ na wynik finansowy:	
		EUR	CHF	NOK	razem	EUR	razem
<i>Stan na 31.12.2011</i>							
Wzrost kursu walutowego	10%	-146	-1 160		-1 307	-939	-939
Spadek kursu walutowego	-10%	146	1 160		1 307	939	939
<i>Stan na 31.12.2010</i>							
Wzrost kursu walutowego	10%	-678	-1 232	-35	-1 945	-73	-73
Spadek kursu walutowego	-10%	678	1 232	35	1 945	73	73

Ekspozycja na ryzyko walutowe ulega zmianom w ciągu roku w zależności od wolumenu transakcji przeprowadzanych w walucie. Niemniej powyższą analizę wrażliwości można uznać za reprezentatywną dla określenia ekspozycji na ryzyko walutowe.

Ryzyko stopy procentowej

Tego typu ryzyko skoncentrowane jest w grupie zobowiązań z tytułu kredytów oraz leasingu. Spółka dominująca posiada kredyty (część długo- i krótkoterminowa) oprocentowane zmienną stopą procentową (LIBOR, WIBOR) oraz zobowiązania z tytułu leasingu oparte na LIBOR, EURIBOR, WIBOR.

Ryzyko stopy procentowej jest obecnie niskie, ponieważ tzw. odsetkowe zobowiązania oprocentowane są zmiennymi stopami procentowymi, obecnie na niskim poziomie. Działalność kontrolna polega na bieżącej ocenie trendów w zakresie wysokości stóp odsetkowych celem wybrania odpowiedniego momentu dla zabezpieczenia tych stóp na jak najniższym poziomie.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości wyniku finansowego oraz innych całkowitych dochodów w odniesieniu do potencjalnego wahania stopy procentowej w górę oraz w dół o 1%.

Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej	Wahania stopy	Wpływ na wynik finansowy:		Wpływ na inne dochody całkowite:	
		31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
Wzrost stopy procentowej	1%	-262	-250	-	-
Spadek stopy procentowej	-1%	262	250	-	-

Ryzyko płynności

Grupa Kapitałowa zarządzania ryzykiem płynności wykorzystując oferty usług bankowych oraz rezerwowe linie kredytowe a także stale monitorując prognozowaną i bieżącą sytuację płynnościową celem jak najszybszej reakcji na pojawiające się odstępstwa.

Ważnym elementem polityki płynnościowej jest też dopasowywanie terminów zapadalności aktywów i zobowiązań.

W przypadku nadpłynności posiadane wolne środki pieniężne są przedmiotem depozytów bankowych z terminami zapadalności uzależnionymi od przyszłych zapotrzebowań na te środki pieniężne.

Nie przewiduje się problemów w wypełnieniu przez Grupę swoich bieżących zobowiązań.

Analiza planowanych na najbliższe okresy terminów wymagalności nie wskazuje na wysokie niedopasowanie tych terminów dla pozycji realizowanych należności i zobowiązań.

	Nota	Krótkoterminowe:		Długoterminowe:			Przepływy razem przed zdyskontowaniem
		do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Stan na 31.12.2011							
Kredyty w rachunku kredytowym	ID9D	7 026	221	806	867	4 244	13 164
Kredyty w rachunku bieżącym	ID9D	3 088	3 031				6 119
Pożyczki	ID9D	111	109	105			325
Dłużne papiery wartościowe	ID9D						0
Leasing finansowy	ID7	1 410	1 302	4 175	3 606		10 492
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	ID18	7 911	170				8 081
Ekspozycja na ryzyko płynności razem		19 546	4 833	5 085	4 473	4 244	38 181
Stan na 31.12.2010							
Kredyty w rachunku kredytowym	ID9D	9 995	195	751	712	3 860	15 514
Kredyty w rachunku bieżącym	ID9D	1 728	4 432				6 160
Pożyczki	ID9D	113	111	323			546
Dłużne papiery wartościowe	ID9D						0
Leasing finansowy	ID7	1 201	1 274	5 639	4 048		12 162
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	ID18	9 374	91	109			9 575
Ekspozycja na ryzyko płynności razem		22 411	6 103	6 822	4 761	3 860	43 957

Na poszczególne dni bilansowe Grupa posiadała ponadto wolne limity kredytowe w rachunkach bieżących w następującej wartości:

		31.12.2011	31.12.2010
Przyznane limity kredytowe		7 600	7 600
Wykorzystane kredyty w rachunku bieżącym	ID9D	6 119	6 160
Wolne limity kredytowe w rachunku bieżącym		1 481	1 440

Ryzyko kredytowe

Charakter prowadzonej przez Grupę Makrum S.A. działalności – produkcja jednostkowa o wysokiej wartości- powoduje konieczność indywidualnego podejścia do ryzyka kredytowego potencjalnego odbiorcy.

Ryzyko kredytowe minimalizowane jest drogą wykorzystania instytucji ubezpieczenia należności. Stosowane są limity kredytowe wyznaczone przez ubezpieczyciela jako możliwe do objęcia ochroną ubezpieczeniową. Jakikolwiek odstępstwa od poziomu tych limitów pokrywane są zaliczkami od odbiorców.

Wysoka wartość pojedynczego kontraktu powoduje dużą koncentrację ryzyka na pojedynczym odbiorcy, jednak ubezpieczanie należności oraz współpraca tylko z wiarygodnymi finansowo klientami w znacznym stopniu redukuje to ryzyko.

Wartość bilansowa aktywów finansowych ujęta w niniejszym sprawozdaniu, po uwzględnieniu odpisów aktualizujących odpowiada maksymalnemu narażeniu na ryzyko kredytowe.

AKTYWA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO KREDYTOWE

	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Pożyczki	ID9B	29	28
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	ID12	11 181	7 844
Pochodne instrumenty finansowe	ID9B	14	97
Papiery dłużne	ID9C	0	0
Jednostki funduszy inwestycyjnych	ID9C	0	0
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych	ID9C	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	ID13	1 659	6 482
Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	ID27	5 014	6 085
Ekspozycja na ryzyko kredytowe razem		17 897	20 536

Nota 29 – Zarządzanie kapitałem

Grupa Kapitałowa zarządza kapitałem w celu zapewnienia zdolności kontynuowania działalności oraz zapewnienia oczekiwanej stopy zwrotu dla akcjonariuszy i innych podmiotów zainteresowanych jej kondycją finansową.

W tym celu monitoruje się poziom kapitału na podstawie wartości bilansowej kapitałów własnych powiększonych o pożyczki podporządkowane otrzymane od właściciela oraz pomniejszonych o kapitał z wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne.

Ponadto by monitorować zdolność obsługi długu, oblicza się wskaźnik długu (tj. zobowiązań z tytułu leasingu, kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych) do EBITDA (wynik z działalności operacyjnej skorygowany o koszty amortyzacji).

Powyższe cele pozostają w zgodzie z wymogami narzuconymi przez umowy kredytowe, które zostały szczegółowo przedstawione w notcie nr 9.6.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym przedstawione wyżej wskaźniki kształtowały się na następującym poziomie:

	31.12.2011	31.12.2010
<i>Kapitał:</i>		
Kapitał własny	68 276	70 376
Pożyczki podporządkowane otrzymane od właściciela	0	0
Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy (-)	-63	-2
Kapitał	68 213	70 373
<i>Źródła finansowania ogółem:</i>		
Kapitał własny	68 276	70 376
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	17 646	20 502
Leasing finansowy	10 181	10 908
Źródła finansowania ogółem	96 102	101 786
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	0	0
<i>EBITDA</i>		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	206	-27 254
Amortyzacja	3 990	4 640
EBITDA	4 197	-22 615
<i>Dług:</i>		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	17 646	20 502
Leasing finansowy	10 181	10 908
Dług	27 827	31 410
Wskaźnik długu do EBITDA	6,63	-1,39

Nota 30 – Zdarzenia po dniu bilansowym

1. MAKRUM S.A. w dniu 29 grudnia 2011 r. przed Notariuszem w Bydgoszczy podpisała akt założycielski spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Firma Spółki brzmi: MAKRUM spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedzibą Spółki jest Bydgoszcz. W dniu 04 stycznia 2012 r. MAKRUM S.A. do utworzonej Spółki wniosła wkład pieniężny w wysokości 50.000,00 zł. i objęła 100% udziałów w kapitale zakładowym. Umowa Spółki nie zawiera żadnych szczególnych postanowień.
2. W dniu 27 stycznia 2012 r. podwyższono kapitał zakładowy w MAKRUM Pomerania Sp. z o.o. o kwotę 825.000,00 PLN (gotówka 87.000,00 PLN, aport –wierzycelności, narzędzia, materiały, surowce na kwotę 738.000,00 PLN). Rejestracja w KRS podwyższonego kapitału nastąpiła dnia 16.02.2012 r.
3. MAKRUM S.A. w dniu 10 lutego 2012 r. przed Notariuszem w Bydgoszczy wraz z drugim współnikiem osobą fizyczną podpisała akt założycielski spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Firma Spółki brzmi: CDI Zarządzanie Nieruchomościami spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedzibą Spółki jest Bydgoszcz. W dniu 20 lutego 2012

- r. MAKRUM S.A. do utworzonej Spółki wniosła wkład pieniężny w wysokości 74.900,00 zł. i objęła 74,90% udziałów w kapitale zakładowym. Umowa Spółki nie zawiera żadnych szczególnych postanowień.
4. W dniu 19.03.2012 r. została podpisana umowa sprzedaży udziałów w Spółce z o.o. MAKRUM S.A. zakupiła udziały posiadane przez BBB25 Sp. z o.o w kapitale zakładowym Makrum Development Sp. z o.o. Udziały w ilości 4 zostały zakupione za kwotę 30.000,00 zł. W wyniku tej transakcji MAKRUM S.A. jest w posiadaniu 100% udziałów w Makrum Development Sp. z o.o.

Nota 31 – Pozostałe informacje

31.1. Struktura właścicielska kapitału podstawowego Spółki dominującej

Wykaz akcjonariuszy posiadających co najmniej 5 % ogólnej liczby głosów na WZA wg stanu na dzień przekazania sprawozdania finansowego, tj. na dzień 20 marca 2012 roku:

Akcjonariusz	Liczba akcji	Ilość głosów na WZA	% udziału w strukturze akcjonariatu
Rafał Jerzy	12.900.058	12.900.058	30,94
Rafał Jerzy (we współwłasności z Beatą Jerzy)	18.147.724	18.147.724	43,53

Wykaz akcji lub uprawnień do nich (opcji) będących w posiadaniu grupy osób zarządzających i nadzorujących Spółkę wg stanu na dzień 20 marca 2012 roku:

Akcjonariusz	Stan na 20.03.2012	Zwiększenia stanu posiadania	Zmniejszenia stanu posiadania	Stan na 31.12.2010
Członkowie Rady Nadzorczej				
Rafał Jerzy (we współwłasności z Beatą Jerzy)	18.147.724			18.147.724
Tomasz Filipiak	91.000	16.548		74.452
Członkowie Zarządu				
Rafał Jerzy	12.900.058	564.858		12.335.200
Rafał Jerzy (we współwłasności z Beatą Jerzy)	18.147.724			18.147.724
Sławomir Winiecki	152.481	152.481		-

Nominalna wartość 1 akcji wynosi 0,25 zł.

Do dnia przekazania sprawozdania finansowego za rok 2011 roku nie wpłynęły do MAKRUM SA inne informacje powodujące zmiany w ilości akcji lub uprawnień do nich.

31.2. Podmioty sprawujące pośrednio kontrolę nad Spółką MAKRUM SA - nie dotyczy

31.3. Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Zarządu Spółki dominującej wyniosła:

	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Razem
Okres od 01.01 do 31.12.2011			
Jerzy Rafał	80	4	84
Staszak Wojciech	139	18	157
Winiecki Sławomir	67	2	69
Razem	286	24	310
Okres od 01.01 do 31.12.2010			
Jerzy Rafał		5	5
Staszak Wojciech	209	23	232
Razem	209	29	237
Okres od 01.01 do 31.12.2009			
Szczypiński Dariusz	177	20	198
Zasada Siegmund	330	10	340
Staszak Wojciech	12	1	13
Jerzy Rafał		4	4
Kapelewski Waldemar	262		262
Razem	781	35	817

Inne informacje dotyczące kluczowego personelu kierowniczego, w tym dotyczące pożyczek, zaprezentowano w notcie nr 26.1.

31.4. Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Rady Nadzorczej Spółki dominującej wyniosła:

	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Razem
Okres od 01.01 do 31.12.2011			
Filipiak Tomasz	42	4	46
Hoppe Grzegorz	15	2	17
Jerzy Beata	28	4	32
Kobryński Krzysztof	24	2	26
Masiota Jacek	17	2	19
Nadarzewski Jerzy	28	4	32
Sobczak Wojciech	27	2	29
Stradomski Maciej	22	2	24
Winiecki Sławomir	23	2	25
Razem	226	24	250
Okres od 01.01 do 31.12.2010			
Szczypiński Dariusz	39	5	44
Szymański Grzegorz	24	3	27

	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Razem
Nadarzewski Jerzy	29	5	35
Filipiak Tomasz	40	5	45
Jerzy Beata	29	5	35
Masiota Jacek	40	5	45
Winiecki Sławomir	45	5	50
Razem	246	33	281
Okres od 01.01 do 31.12.2009			
Szczypiński Dariusz	1		1
Szymański Grzegorz	44	4	48
Nadarzewski Jerzy	29	4	33
Filipiak Tomasz	23	3	27
Jerzy Beata	29	4	33
Masiota Jacek	29	4	33
Winiecki Sławomir	29	4	33
Kasica Agata	14	1	15
Razem	201	24	225

31.5. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Audytorem dokonującym badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych Grupy jest Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Wynagrodzenie audytora należne lub wypłacone z poszczególnych tytułów wyniosło:

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	66	113
Przegląd sprawozdań finansowych	29	14
Doradztwo podatkowe	22	71
Pozostałe usługi	14	108
Razem	131	305

31.6. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w Spółce dominującej w podziale na poszczególne grupy zawodowe oraz rotacja pracowników kształtowały się następująco:

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010	od 01.01 do 31.12.2009
Pracownicy umysłowi	93	111	134
Pracownicy fizyczni	141	171	222
Razem	234	282	356

	od 01.01 do 31.12.2011	od 01.01 do 31.12.2010	od 01.01 do 31.12.2009
Liczba pracowników przyjętych	34	19	40
Liczba pracowników zwolnionych (-)	75	93	133
	-41	-74	-93

Po dniu bilansowym pracownicy Zakładu Makrum Pomerania przeszli na mocy Kodeksu Pracy art. 23¹ do Spółki Makrum Pomerania w ilości 32 osoby.

Nota 32 – Zatwierdzenie do publikacji

Bydgoszcz, 20 marca 2012 roku

_____
Prezes Zarządu
Rafał Jerzy

_____
Wiceprezes Zarządu
Sławomir Winiecki

Osoba, której powierzono
prowadzenie ksiąg rachunkowych :

_____
Główna Księgowa
Agnieszka Wera